
Cap a on van les polítiques educatives a Catalunya: un balanç de l'acció de govern

Anuari de l'Educació a Catalunya 2026

Miquel Àngel Alegre,
Belén Agüero,
i Christian Griot

Cap a on van les polítiques educatives a Catalunya: un balanç de l'acció de govern

Miquel Àngel Alegre, Belén Agüero i Christian Griot

Cap a on van les polítiques educatives a Catalunya: un balanç de l'acció de govern

Miquel Àngel Alegre, Belén Agüero i Christian Griot

Miquel Àngel Alegre (dir.). Doctor en Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Com a cap de projectes de la fundació Equitat.org, és responsable d'iniciatives d'anàlisi, reflexió i mobilització d'una agenda de polítiques educatives en favor de l'equitat.

Mariela Belén Agüero. Investigadora especialitzada en qualitat democràtica, amb un focus en participació ciutadana i rendició de comptes. Actualment dirigeix l'àrea d'investigació de Political Watch.

Christian Griot. Analista polític i investigador especialitzat en governança, polítiques públiques, participació democràtica i anàlisi de dades electorals i parlamentàries. Treballa en anàlisi institucional i legislativa, amb una mirada centrada en la qualitat democràtica i l'evidència.

© Fundació Equitat.org, 2026
Girona, 34
08010 Barcelona
fundacio@equitat.org
www.equitat.org

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0), llevat que en algun material indiquem el contrari. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconegueu l'autoria de la creació original.

Primera edició: juny de 2026

Autoria: Miquel Àngel Alegre, Mariela Belén Agüero i Christian Griot

Edició: Bonal·letra Alcompàs
Cap de publicacions: Anna Sadurní
Cap de projectes: Miquel Àngel Alegre
Disseny de la coberta: Relevance
Maquetació: Mercè Montané

Impressió: Martín Arts Gràfiques (Barcelona)

Índex

1	Objecte i «ulleres» de la revisió: polítiques educatives i desigualtats socials en educació	1
2	Focus social i polític: la millora dels resultats acadèmics	4
3	Un primer encàrrec a l'OCDE i un marc per millorar les competències	8
4	Millorar resultats sense reduir desigualtats?	11
	Més recursos per a l'escola inclusiva, i en segueixen faltant	12
	Zones educatives: consens amb arrencada incerta	17
	Plans de millora per als centres i els entorns vulnerables: continuitat afeblida del PMOE i PEE	19
	Equiparar les condicions d'escolarització als centres: motxilles econòmiques i accent en la concertada	24
	Digitalització responsable, equitat digital?	28
5	Oportunitats educatives més enllà dels resultats acadèmics?	30
	L'aposta per l'educació 0-3: focus en la gratuïtat	31
	Allargar les trajectòries formatives: la lluita contra l'AEP i l'impuls de l'FP	34

6	Estabilització de docents i plantilles: consolidar per millorar el benestar i els resultats?	40
	Consolidar places per sobre de projectes?	41
	La formació del professorat: línies de continuïtat amb avenços tímids	42
7	Gestionar, endreçar i avaluar: contribueixen a la millora?	45
	Racionalització i aprimament de la burocràcia: n'hi ha prou a eliminar processos i tràmits?	46
	Promoció de l'avaluació educativa. L'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació i el conveni amb Ivàlua: quin ha de ser el següent pas?	48
8	Millorar els resultats a cop de pròrroga pressupostària?	50
	La centralitat del capítol de personal enfront de la residualitat de beques i serveis complementaris	51
	Les modificacions de crèdit ajuden, però no faciliten la planificació d'apostes polítiques	54
9	Conclusió: millorar resultats sense apostes polítiques ambicioses amb perspectiva d'equitat?	56
	Bibliografia	61

Índex de gràfics

1. Evolució del nombre de PEE i de municipis amb PEE, cursos 2012-2013 a 2025-2026 23
2. Evolució de les dotacions de plantilles docents als centres públics. Cursos 2021-2022 a 2025-2026 40
3. Evolució del pressupost del Departament d'Educació (inicial i liquidat), en milions d'euros (preus corrents) i com a percentatge del pressupost total de la Generalitat. Anys 2011-2025 50

Índex de taules

1. Dotacions addicionals de mestres i professors per a escoles i instituts, segons categoria de complexitat (curs 2025-2026) 15
2. Alumnat nouvingut per dotacions d'acollida. Cursos 2022-2023 i 2024-2025 17
3. Evolució del pressupost executat PMOE - PROA+, i import mitjà per centre. Cursos 2021-2022 a 2024-2025 21
4. Evolució de les motxilles econòmiques, pressupost, alumnes i nivells implicats. Cursos 2022-2023 a 2026-2027 (previsió) 25
5. Programes destacats de l'actual DEFP. Període i pressupost previst 52

Objecte i «ulleres» de la revisió: polítiques educatives i desigualtats socials en educació

En aquest capítol passem revista al que ha estat l'acció de govern en matèria de política educativa des de l'inici de mandat, l'agost de 2024, fins a inicis de 2026. Aquest és el focus del capítol. Ara bé, per comprendre i valorar el sentit i l'abast d'aquestes polítiques cal entendre'n el context d'emergència, això és, la realitat objectiva (indicadors) i els debats educatius que les emmarquen i permeten confrontar-les críticament, assenyalant-ne potencialitats i limitacions, aquelles problemàtiques que prioritzen i aquelles que deixen de banda.

En altres paraules, en aquest capítol proposem un viatge que ens dugui (d'anada i tornada) de les polítiques educatives del Govern —bàsicament del Departament d'Educació i Formació Professional— a l'estat de l'educació al país, a la seva realitat i a les tensions amb què és viscuda en el si de la comunitat educativa.

Sense anar més lluny, escrivim aquestes pàgines en un moment particularment convuls de l'escena educativa catalana, caracteritzat per una onada de mobilitzacions del professorat dels centres públics que reivindiquen millores en les condicions de l'exercici de la professió, com ara més recursos docents i no docents per atendre la complexitat a les aules, reducció de ràtios, consolidació de plantilles, menys càrrega administrativa i millores salarials. El Departament d'Educació i Formació Professional (en endavant, DEFP) ha respost a aquesta pressió amb un seguit de mesures, que alguns sindicats i organitzacions professionals consideren insuficients.

Els focus d'aquestes reivindicacions i dels processos de negociació són causa i conseqüència d'una realitat educativa manifestament tensionada, en què convergeixen, entre altres elements, un infrafinançament estructural encara no resolt, un increment de la complexitat de l'alumnat i els centres, i pressions creixents sobre les funcions no només de transmissió de coneixements que s'assignen a les escoles i als docents.

Entenem que aquest context fa especialment pertinent l'exercici de passar revista a la direcció i les concrecions de l'agenda de l'actual política educativa, a les seves assumpcions implícites i a les implicacions que comporten per a l'equitat, la qualitat i la sostenibilitat del sistema. Passar-hi revista i fer-ne un balanç tant crític com ponderat.

En tot cas, la intenció del capítol no és revisar de forma exhaustiva l'acció del Govern en matèria educativa en aquests darrers dos anys. El criteri bàsic que guiarà la selecció d'iniciatives de política educativa a revisar, la seva lectura en clau de sentit, límits i potencials i el balanç global que en farem arrela en la preocupació per les desigualtats socials en educació. Perquè, com hem anat constatant al llarg d'Anuaris anteriors,¹ és en aquestes desigualtats on hi ha el principal llast per a la millora de gairebé

.....
1. En aquest sentit, destaquen especialment els tres darrers (Coll i Albaigés, 2020; Tarabini, 2022; León i Albaigés, 2024).

qualsevol indicador educatiu de progrés que ens pugui interessar assolir, a curt i mitjà termini: millorar els resultats acadèmics, el benestar de l'alumnat i dels docents, reduir l'absentisme, l'abandonament escolar prematur, la conflictivitat als centres educatius, etc.

En efecte, hem assenyalat en altres llocs la força que tenen les desigualtats socials en aquests indicadors educatius. Per exemple, l'any 2025 els joves de llars amb menys ingressos havien abandonat prematurament els estudis gairebé set vegades més que els de llars amb més recursos (el 25,3% enfront del 3,8%, davant una taxa global d'abandonament del 13,5%) (ECV, 2025).

Si parem atenció als resultats d'aprenentatge, hauríem de referir-nos a les conclusions de les diferents edicions de les proves PISA. Agafant les tres darreres edicions (2015, 2018 i 2022) i els resultats en matemàtiques, veiem com les puntuacions augmenten significativament a mesura que augmenta l'estatus socioeconòmic. Aquest patró es pot apreciar en totes tres edicions i es tradueix en una diferència de resultats entre els estudiants més pobres i els més rics que supera els 80 punts, una diferència que, d'acord amb alguns autors, seria equivalent a pràcticament tres cursos de diferència entre el nivell de rendiment d'un alumne i un altre. O si ens fixem en els resultats de les proves de competències bàsiques del DEFP, observem com les escoles i instituts amb més alumnat vulnerable (centres d'alta i molt alta complexitat) obtenen pitjors resultats que els centres de baixa complexitat. Aquesta desigualtat s'observa en totes les matèries i no s'ha reduït en els darrers deu anys, ni a primària ni a l'ESO.

Una política educativa capaç de corregir aquestes esclatxes millora no tan sols les oportunitats educatives dels sectors més vulnerables, sinó també els resultats generals d'aprenentatge del país. I d'aquí, a l'assoliment de millores més generals o de llarg termini: oportunitats laborals, d'emancipació i inclusió, o progrés econòmic i cohesió social.

El repte que tenim al davant no és menor, si ens fixem en com han crescut els nivells de vulnerabilitat entre els infants i els adolescents catalans: el

curs 2024-2025 hi havia 275.400 alumnes amb necessitats educatives per raons socioeconòmiques escolaritzats entre 13 i 4t d'ESO, 193.000 més que el 2021-2022 (aquests alumnes han passat de representar el 8,3% al 28,4% del total d'alumnat en aquestes etapes). Per la seva banda, la proporció d'alumnat estranger a les aules ha continuat augmentant aquests darrers cursos, i el curs 2024-2025 se situa en el 18,8%.

Tenim una política capaç d'afrontar el repte i corregir desigualtats? En quina mesura hi estem avançant? Com ho copsem en la manera com l'actual Govern, principalment el seu DEFP, prioritza l'atenció a uns problemes i a unes solucions per sobre d'altres? Aquestes són les preguntes que guien les pàgines que segueixen.

Focus social i polític: la millora dels resultats acadèmics

Els resultats PISA 2022 van sacsejar el debat educatiu ja a les acaballes de 2023, quan es van fer públics. Van evidenciar una forta davallada del rendiment en competències bàsiques, com la comprensió lectora i les matemàtiques, més intensa que la d'Espanya en conjunt, tot i que similar a la de molts altres països del nostre entorn. A aquesta davallada s'hi afegien altres resultats mediocres —encara que en línia de continuïtat— obtinguts per l'alumnat català de primària i secundària en altres proves de competències pròpies i internacionals. Es consolida així el diagnòstic que hi ha un problema de resultats generalitzat, amb tots els grups d'alumnes rendint per sota del que podrien.

És també en aquest moment que el professorat respon l'enquesta TALIS 2024,² els resultats de la qual assenyalen un increment del nivell d'estrès

.....

2. Els resultats de l'edició 2024 de l'enquesta TALIS, al professorat de primària i secundària, es van fer públics l'octubre de 2025, si bé els docents la responien entre febrer i març de 2024.

dels docents, significativament associat a les dificultats per fer front a la diversitat i la complexitat a les aules, i a la manca d'utilitat de la formació continuada, tot plegat en un context de pressió social sobre el paper que han de tenir en la millora competencial dels alumnes.

La millora dels resultats es converteix en el focus principal de preocupació i motiva que el Departament d'Educació, amb l'acord de tots els grups parlamentaris (excepte Vox) convoqui el desembre de 2023 una comissió d'experts i professionals del sector educatiu amb l'encàrrec d'elaborar un diagnòstic del sistema educatiu català i proposar mesures per millorar els resultats.

El grup d'experts per a la millora del sistema educatiu (desembre de 2023)

El grup estava integrat per 18 persones procedents de diferents àmbits de la comunitat educativa i del món acadèmic, amb perfils que incloïen docents i equips directius, professorat universitari especialitzat en educació, representants de moviments de renovació pedagògica, professionals vinculats a l'administració educativa i representants d'entitats de famílies. Coordinat pel president del Consell Escolar de Catalunya, tenia per objectiu formular recomanacions amb un ampli consens professional.

Els treballs del grup es van concretar en un informe presentat el març de 2024 que recollia més d'un centenar de propostes, organitzades en diversos àmbits d'actuació. Entre les recomanacions principals, hi figuren mesures per reforçar els aprenentatges fonamentals en llengua i matemàtiques, millorar l'acompanyament a l'alumnat amb dificultats, enfortir la formació inicial i contínua del professorat i promoure l'estabilitat dels equips docents. També s'hi plantejaven millores en els sistemes d'avaluació i seguiment del sistema i polítiques orientades a reduir les desigualtats educatives associades a l'origen socioeconòmic.

Diverses d'aquestes recomanacions han tingut incidència en iniciatives posteriors del DEFP. Algunes línies d'actuació han quedat recollides en el Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques, aprovat el maig

de 2025, que incorpora mesures per reforçar els aprenentatges bàsics, millorar el suport al professorat i desplegar programes específics en centres amb més marge de millora. Igualment, algunes propostes han influït en iniciatives relatives a l'avaluació del sistema, al reforç de programes d'acompanyament i a la revisió de determinades polítiques de formació docent. Tanmateix, la traducció de les recomanacions en polítiques concretes ha estat parcial i desigual, i una part de les propostes del grup d'experts encara no s'ha materialitzat.

La preocupació pels resultats educatius i la necessitat d'afrontar-la encapçalen la llista de prioritats del programa electoral del PSC (2024), que parla de la necessitat de reforçar les competències bàsiques (lectura, escriptura, matemàtiques) amb metodologies basades en evidències i una definició clara dels aprenentatges essencials per cicles segons la LOMLOE, i d'enfortir l'orientació i l'acció tutorial per reduir el fracàs i l'abandonament.

I aquesta mateixa preocupació es fa palesa en els acords d'investidura entre el PSC, ERC i els Comuns. Per exemple, PSC i Comuns acordaven llavors la proposta de promoure un pacte social per una educació de qualitat, basada en l'equitat i la millora educativa, una proposta encara pendent de concreció quant a instruments operatius, calendaris o desplegaments normatius.

Un cop constituït el nou Govern (agost de 2024), l'aposta per «millorar els resultats acadèmics i assolir l'excel·lència educativa» passa a ocupar el primer lloc en la llista dels 10 objectius generals del Pla d'acció estratègic del DEFP (2025-2028) (Departament d'Educació i Formació Professional, 2024a). El canvi de designació de l'anterior Secretaria de Polítiques Educatives del Departament a Secretaria de Millora Educativa, que es va aprovar poc temps després de constituir-se el nou Govern, dona també compte de l'abast d'aquesta prioritització.

En l'àmbit parlamentari, la preocupació per la millora dels resultats competencials del conjunt dels alumnes, ha ressonat també amb força, principalment en els debats de la comissió d'educació. De forma destacada, la tramitació de la ILP per garantir un mínim del 6% del PIB en educació, que s'inicia a primers de 2024 i ha continuat en fase de debat tot al llarg de l'any 2025, ha servit per articular una part important de les discussions dels grups parlamentaris i el mateix Govern al voltant dels recursos (professionals docents i no docents, recursos econòmics, formatius i d'infraestructura) que requereix la millora educativa.

La ILP per al 6% del PIB en educació

La iniciativa legislativa popular (ILP) impulsada per CCOO de Catalunya per garantir un mínim del 6% del PIB en educació es va presentar públicament el gener de 2023 i planteja un full de ruta en dues fases: assolir aproximadament el 4,93% en dos anys i culminar el 6% en els dos següents. Aquesta arquitectura de finançament esglaonada es concep per donar viabilitat temporal i pressupostària al reforç del sistema educatiu.

En el pla procedimental, la ILP va reunir més de 60.000 signatures i va superar el llindar legal amb més de 50.000 de vàlides després de la validació estadística; les signatures es van lliurar al Parlament el 27 de febrer de 2024. Posteriorment, el Parlament va acordar continuar-ne la tramitació durant la XV legislatura, obrint la via al seu debat en comissió.

A més de l'objectiu quantitatiu, els destins preferents de la despesa esmentats pels promotors inclouen, entre d'altres, reduir ràtios amb més professionals, millorar les instal·lacions i el manteniment dels centres i dotar-los de recursos suficients, així com reforçar l'equitat del sistema. Aquests usos permeten vincular la ILP amb compromisos del Pla d'acció del DEFP relacionats amb els resultats, la inclusió i les condicions d'escolarització.

Un primer encàrrec a l'OCDE i un marc per millorar les competències

El protagonisme de la preocupació per la millora de resultats motiva una de les primeres i llavors més emblemàtiques decisions del Departament d'Educació: l'**encàrrec d'un full de ruta de millora a l'OCDE**.

A l'inici de l'actual legislatura, la Generalitat de Catalunya va encarregar a l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) una revisió del sistema educatiu català amb l'objectiu d'identificar-ne les principals debilitats i proposar línies de millora. L'encàrrec responia, principalment, a la preocupació pels resultats educatius recents —especialment els evidenciats per les proves PISA— i tenia com a finalitat incorporar una mirada comparada basada en l'experiència d'altres sistemes educatius. El conveni amb l'OCDE es va establir amb una durada de quatre anys (2025-2028) i un cost aproximat de 370.000 euros anuals, és a dir, prop d'1,5 milions d'euros en total (DEFP, 2025a).

El projecte preveia una primera fase de diagnòstic del sistema educatiu català durant el 2025, seguida d'una fase d'acompanyament i seguiment de possibles reformes entre 2026 i 2027, i la publicació d'un informe final de síntesi el 2028. Actualment, el projecte es troba encara en fase inicial d'anàlisi, i el primer document de diagnòstic previst per a finals de 2025 no s'ha fet públic.

La mateixa preocupació per la millora dels resultats és a la base d'altres iniciatives, destacadament l'aprovació, el maig de 2025, del **Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques** (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025a). Es tracta d'una estratègia de conjunt, amb horitzó 2025-2028 i un pressupost global de 129,3 milions d'euros, que vol millorar els aprenentatges competencials en llengua i matemàtiques, en clara davallada en les darreres proves de competències i internacionals. El Marc s'inspira en les recomanacions de la comissió d'experts.

El document fa referència explícita a l'objectiu de reduir les desigualtats en els resultats associades a factors socioeconòmics. Per assolir-ho, combina mesures curriculars amb actuacions de suport al professorat, promoció del benestar emocional de l'alumnat, impuls del treball en xarxa entre centres i institucions, i reforç dels mecanismes d'avaluació del sistema educatiu.

Bona part de les actuacions que recull corresponen a línies ja existents o a programes específics prèviament desplegats, ara recontextualitzats sota el paraigua de la millora competencial en llengua i matemàtiques. Entre d'altres: l'acord amb l'OCDE per al diagnòstic i la definició de solucions; el desplegament de l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació; el reforç dels Plans educatius d'entorn i del PMOE - PROA+; l'increment de les aules d'acollida, l'estabilització dels claustres; l'adaptació del programa de residència inicial docent; l'aprovació del Decret d'orientació, o la millora de la governança territorial i el pilotatge de zones educatives.

El Marc incorpora igualment altres mesures de continuïtat, com el reforç de programes específics de benestar emocional per a l'alumnat de primària i secundària, les mentories digitals a centres públics i concertats (fins a 2.800 centres) o l'increment d'aules d'acollida per a alumnat nouvingut.

Entre les mesures que podem considerar «noves» o més específicament vinculades als objectius particulars de millora competencial en llengua i matemàtiques propis del Marc, destacaríem dues de generalistes i dues de focalitzades en contextos de vulnerabilitat.

Mesures generalistes

- Implementació d'un programa temporal de mentories per a la formació en pensament computacional aplicat a la resolució de problemes matemàtics, amb la incorporació de 80 mestres mentors (5 milions d'euros per al conjunt del període).

- Ampliació de la xarxa de centres participants en el Programa de millora de la competència lectora, aprovat en la legislatura anterior (10,2 milions d'euros).

Mesures focalitzades

- Programa d'acompanyament i mentoria per a 170 centres amb resultats mitjans-baixos en llengües i matemàtiques (930.000 euros).
- Programa temporal de millora de les matemàtiques per a 450 centres amb més marge de millora, de 3r de primària a 4t d'ESO, com a complement del programa Florence (23,3 milions d'euros).

Problemes d'avaluabilitat del Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques

El Marc inclou un conjunt de 30 indicadors per al seguiment de la seva implementació. Tanmateix, la majoria corresponen a indicadors d'activitat (relacionats amb el desplegament de mesures) més que no pas a indicadors de resultats o d'impacte.

A més, el document no especifica quin organisme serà responsable del seguiment global del Marc ni detalla si es treballarà principalment amb indicadors ja existents o si es desenvoluparan nous instruments de mesura. Aquesta definició és rellevant per garantir que la informació generada pugui utilitzar-se no només amb finalitats de rendició de comptes, sinó també per orientar la presa de decisions i, eventualment, reorientar les actuacions durant els quatre anys de vigència del programa.

En aquest sentit, la Direcció General de Pressupostos ha recomanat dissenyar un pla d'avaluació específic, que permeti disposar d'informació detallada sobre el grau d'implementació del Marc i sobre els resultats assolits.

En tot cas, cal subratllar l'aposta que el Marc fa per mesures plantejades en clau d'equitat o de focalització de recursos, ja es tracti de mesures de continuïtat o de nou disseny. El pressupost que el Marc assigna l'any 2025 a aquest conjunt de mesures d'equitat suma un total de 17,4 milions

d'euros,³ cosa que representa un 47% del previst aquell any i un 0,2% del global del pressupost definitiu del DEFP (que l'any 2025 arribava a 8.000,1 milions d'euros).

En conjunt, doncs, sembla que la confrontació d'un repte majúscul com el de la millora sostinguda dels resultats educatius del conjunt de l'alumnat demana una política força més ambiciosa pel que fa a la lluita contra el principal llast en aquest camí, les desigualtats educatives.

Millorar resultats sense reduir desigualtats?

La recerca i l'anàlisi comparada internacional mostren la impossibilitat de fer salts significatius i sostenibles en la millora general dels resultats sense reduir de manera clara els efectes de les desigualtats socials en educació, és a dir, les desigualtats en les condicions d'educabilitat (Bonal i Tarabini, 2010). És necessari impulsar polítiques de millora competencial, i fer-ho amb una perspectiva d'equitat, tal com —encara tímidament— fa el Marc de millora abans esmentat. Ara bé, entomar el repte dels resultats demana fer una aposta molt més nuclear en la lluita contra les desigualtats socials en educació i contra els seus efectes, una aposta per garantir que tot l'alumnat té accés a recursos i oportunitats educatives clau per al seu futur. Com dèiem, en aquest terreny l'acció de Govern ha estat principalment continuista, tant en el contingut com en l'esforç.

El Pla d'acció 2024-2028 del DEFP (Departament d'Educació i Formació Professional, 2024a) incorpora alguns objectius estratègics vinculats a polítiques amb un clar potencial per equalitzar l'accés a recursos i oportunitats

.....

3. S'inclouen aquí les següents mesures: acompanyament i mentoria per a centres amb resultats mitjans-baixos en llengües i matemàtiques; increment d'aules d'acollida; reorientació dels plans educatius d'entorn (PEE); prioritització de les activitats palanca del Pla de millora d'oportunitats educatives (PMOE - PROA+); programa temporal de suport intensiu a les matemàtiques.

educatives i limitar així l'impacte de les desigualtats en les condicions d'educabilitat sobre els resultats. Destaquen:

- Enfortir l'equitat educativa, on es parla del finançament equitatiu dels centres i de les motxilles econòmiques (objectiu 3).
- Impulsar un nou model de governança educativa, desplegant les zones educatives i els plans d'entorn (objectiu 8).
- Equiparar les condicions d'escolarització del Servei d'Educació de Catalunya, amb referències als concerts o els recursos per a l'escola inclusiva (objectiu 10).

Ara bé, per valorar-ne o anticipar-ne la capacitat d'impacte, és necessari revisar com aquests objectius s'acaben traduint en apostes polítiques específiques, lligades a instruments de política pública definits i esforços pressupostaris concrets que en permetin un desplegament efectiu.

Més recursos per a l'escola inclusiva, i en segueixen faltant

Avui dia, és compartit i acceptat, no només pel DEFP, sinó per pràcticament tota la comunitat educativa, que l'escola ha de ser necessàriament inclusiva, i que la inclusió implica que tot l'alumnat —també aquell que presenta necessitats especials o es troba en situació de vulnerabilitat— pugui aprendre i desenvolupar-se en entorns ordinaris, amb els suports i els ajustos, més o menys intensius, que siguin necessaris. Així, de fet, quedava ja recollit en el mateix Decret 150/2017, d'escola inclusiva.

Alhora, és sabut que la inclusió demana recursos, principalment docents i personal d'atenció educativa, tant per donar resposta a l'alumnat amb necessitats especials, motivades per discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, o trastorns de la conducta (alumnat NEE o NESE A), com per atendre l'alumnat amb necessitats educatives específiques de suport educatiu derivades de situacions socioeconòmiques o socioculturals desfavorides (NESE B) o d'incorporació tardana, principalment immigrant

(NESE C). I no són poques les veus que han denunciat que, ara com ara, aquests recursos són insuficients.

Si ens fixem en l'**alumnat NEE o NESE A**, ens podem remetre a les conclusions de l'informe de la síndica de greuges el gener de 2025, que fa, per tant, referència a l'estat de la qüestió just a l'inici del mandat de l'actual Govern. En aquest informe es destacava (Síndica de Greuges, 2025):

- El percentatge de centres amb menys del 2,5% d'alumnat amb necessitats educatives especials ha disminuït fins al 30,6%, mentre que els centres amb més d'un 5% d'aquest alumnat han passat de l'11% al 24,3%, fet que indica una concentració creixent en determinats centres.
- El nombre d'alumnes escolaritzats en centres d'educació especial (CEE) ha augmentat un 20,3% des de 2017.
- El 46% dels docents que van sol·licitar formació específica per donar suport a alumnat amb NEE (DUA) no van obtenir plaça per manca d'oferta formativa.
- La ràtio d'alumnat amb NEE per docent especialista ha empitjorat lleugerament, en augmentar de 3,7 a 4,2 alumnes per especialista, fet que podria estar relacionat, en part, amb l'augment del ritme de detecció.

Davant d'aquesta situació, el Departament ha reforçat la inversió destinada a l'escola inclusiva, principalment als dispositius i mesures de suport intensiu. En concret, d'acord amb declaracions de desembre de 2025, aquesta inversió va augmentar un 14% el curs 2025-2026 en comparació amb el curs anterior, fins a assolir un total de 230,5 milions d'euros (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025b). Una part significativa d'aquest increment (22 milions d'euros) es va destinar a l'expansió del SIEI i del SIEI Plus (el mateix servei, però amb un nombre més gran de professionals). D'acord amb el Departament, el nombre de centres que disposen d'un SIEI ha passat de 998 a 1.180, i en el cas del servei Plus, de 27 a 126. Durant el curs 2025-2026 també s'han incorporat

14 nous centres CEEPSIR, que actuen com a suport per als centres ordinaris. Per fer possible aquesta ampliació s'hi han destinat 4,6 milions d'euros addicionals.

Malgrat aquest esforç financer i de recursos, continua fent-se evident que bona part de les necessitats de l'escola inclusiva, en la dimensió de l'educació especial, queden encara per cobrir. Així, per exemple, diverses entitats socials segueixen denunciant que l'increment de recursos en suports inclusius no aconsegueix compensar l'augment d'alumnat NEE al sistema educatiu, que només entre el curs 2021-2022 i 2024-2025 ha crescut en un 35%.⁴

En segon lloc, si ens centrem en l'atenció a aquelles **necessitats educatives que són conseqüència de situacions socioeconòmicament desfavorides (alumnat NESE B)**, ens fixarem aquí en l'abast de dues mesures actualment en marxa: les sobredotacions docents per als centres de més complexitat, i l'assignació de professionals de l'àmbit social a les plantilles dels centres més vulnerables.⁵

Durant el període 2024-2025 s'ha mantingut la política d'assignació addicional de mestres i professors als centres catalogats com de màxima i alta complexitat. En particular, l'esquema de sobredotació ha estat el següent:

.....
4. Vegeu, per exemple, la denúncia de l'aFFaC, recollida a *El Periódico* el 20 d'octubre de 2025 (*El Periódico*, 2025).

5. Més endavant ens ocupem d'altres mesures, com les motxilles econòmiques o el PMOE - PROA+ i els PEE, adreçades a millorar les oportunitats i les condicions d'educabilitat de l'alumnat vulnerable no tant per via de l'atenció escolar com des del punt de vista d'afavorir-ne la participació en activitats complementàries o extraescolars.

TAULA 1

Dotacions addicionals de mestres i professors per a escoles i instituts, segons categoria de complexitat (curs 2025-2026)

ESCOLES		
Línies / Grups	Complexitat màxima	Complexitat alta
1 línia / 9 grups	1	0,5
2 línies / 18 grups	2	1
3 línies / 27 grups	3	1,5
INSTITUTS		
Grups	Complexitat màxima	Complexitat alta
8 grups	3	1,5
12 grups	3,5	2
16 grups	4	2

Font: elaboració pròpia, actualitzat de Síndic de Greuges (2023).

En conjunt, d'acord amb dades de l'Anuari de l'educació de 2024 (León i Albaigés, 2024), l'increment de plantilles que ha representat aquest mecanisme ha estat poc significatiu. Menys del 5% del professorat està destinat a compensar el creixement de la complexitat dels centres públics. Quant als centres concertats, el finançament és lineal, a través del pagament delegat del concert, independentment de la seva complexitat (León i Albaigés, 2024, p. 28). La limitació en l'abast d'aquesta mesura contrasta amb l'esclat de xifres de pobresa infantil viscut a Catalunya aquests darrers anys: el 2024, un 34,7% de la població menor de 18 anys es trobava en risc de pobresa o exclusió social, un percentatge que s'enfilava al 36,5% el 2025.

D'altra banda, cal fer referència a l'evolució aquests darrers anys de les dotacions de professionals de l'àmbit social, principalment educadors socials i tècnics d'integració social, a les plantilles dels centres educatius. I aquí cal constatar la reducció que s'ha produït d'aquestes figures en un moment de creixement de la complexitat social als centres educatius.

En concret, el curs 2024-2025, fruit dels reajustaments dels fons europeus i del Pla de millora d'oportunitats educatives (PMOE - PROA+), el nombre d'educadors i integradors socials als centres educatius es va reduir de 415 a 300, i hi queden actualment 60 educadors i 240 integradors. Si considerem que el curs 2024-2025 hi havia a Catalunya 275.000 alumnes NESE B entre 13 i 4t d'ESO, això dibuixa la dotació d'un professional d'àmbit social per cada 918 alumnes que el necessiten.

En tercer lloc, parlem de la **inclusió de l'alumnat amb NESE C** i de les principals actuacions que s'han destinat a atendre la seva diversitat als centres. Certament, les mesures i accions que afecten directament les oportunitats d'escolarització d'aquest alumnat són múltiples. Destaquem aquí, com a especialment emblemàtica, la política d'aules d'acollida implementada els darrers cursos a Catalunya.

Les aules d'acollida es van posar en marxa el curs 2004-2005, com un espai integrat dins del centre educatiu, obert i flexible, per atendre les necessitats de l'alumnat nouvingut en l'aspecte emocional, relacional, curricular i d'aprenentatge de la llengua vehicular de l'escola. Des d'aleshores hem acumulat evidències i experiències sobre les condicions de recursos, organitzatives i metodològiques que han de garantir-ne l'èxit. Actualment, la principal limitació d'aquestes aules és de cobertura i, per tant, de finançament.

És destacable l'esforç fet des de l'actual administració educativa per continuar incrementant el nombre de dotacions de tutor o tutora d'acollida: el curs 2024-2025 s'iniciava amb 1.282 aules d'acollida, mentre que a inicis de 2026 s'arriba a les 1.635 dotacions (Departament d'Educació i Formació Professional, 2026a).

En consonància, la política a la qual s'ha assignat més pressupost en el Marc de millora de la llengua i les matemàtiques és l'increment del nombre d'aules d'acollida, amb 24 milions d'euros en noves dotacions per al període 2024-2028 (6 milions d'euros l'any) (Departament d'Educació i

Formació Professional, 2025a). Aquest nou esforç situa l'actual pressupost acumulat en aules d'acollida en 86 milions d'euros.

Tanmateix, el fort increment en l'arribada d'alumnat immigrant, principalment des del curs 2016-2017, explica que la ràtio d'alumnat NESE C per dotació d'acollida no hagi millorat en aquest període. Per exemple, entre els cursos 2022-2023 i 2024-2025 s'ha incrementat el nombre d'aules d'acollida en 342, sense que la ràtio s'hagi reduït substancialment (en passar de 37 alumnes per dotació a 35).

TAULA 2

Alumnat nouvingut per dotacions d'acollida. Cursos 2022-2023 i 2024-2025

	CURS 2022-2023	CURS 2024-2025
Dotacions d'acollida	940	1.282
Alumnat NESE C	35.405	44.995
Primària	20.362	23.688
ESO	15.043	21.307
Ràtio d'alumnes NESE C per dotació d'acollida	37,7	35,1

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació i Formació Professional.

Zones educatives: consens amb arrencada incerta

En el capítol de governança i corresponsabilitat territorial, el desenvolupament de les zones educatives ha estat referència clara entre els compromisos de l'actual Govern en matèria d'educació. Les zones educatives han estat una aposta històrica del PSC i dels governs tripartits entre 2003 i 2010, i ja es contemplaven en la Llei d'Educació de Catalunya (LEC, 12/2009), la qual preveia la possibilitat d'organitzar el sistema educatiu en àmbits territorials per afavorir la planificació integrada de l'oferta, la coordinació entre centres i la corresponsabilitat entre administracions i agents educatius.

De fet, l'actual iniciativa de pilotatge experimental de les zones té com a antecedent el pla pilot de zones que es va implementar a diversos municipis durant els cursos 2008-2009 i 2009-2010, en el qual es van assajar funcions de coordinació, plans de zona plurianuals i mecanismes de col·laboració entre centres i administració local (Verger, Quilabert i Castany, 2026).

L'aposta per les zones com a instrument de governança de l'administració educativa al territori ha tornat a ressonar amb força en el debat educatiu, guiada per diferents sectors de la comunitat educativa i organitzacions diverses: món local, agrupacions de mestres i agents socials, etc. Tant la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya (FMRPC) com el sindicat Comissions Obreres (2026) han publicat recentment informes amb propostes per al disseny i la implementació de zones educatives (Samper, 2026). La Diputació de Barcelona també ha mostrat un fort interès en el desplegament d'aquestes zones, canalitzat sobretot a través de l'organització de fòrums de debat en col·laboració amb l'FMRPC.⁶ En el pla més pràctic, cal destacar la posada en marxa el curs 2024-2025 del Pla experimental de la Zona Nord pel Consorci d'Educació de Barcelona, amb una durada prevista de quatre cursos acadèmics.

Des del punt de vista de l'acció de Govern en aquests darrers dos anys, ja hem mencionat la inclusió del Pla experimental de zones educatives en el Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques, amb un pressupost consignat de 4 milions d'euros en el període 2025-2028 (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025a). Aquest Pla es comença a desplegar formalment l'abril de 2026, amb la signatura dels convenis entre el Departament i els cinc ens locals que el pilotaran en els seus territoris.⁷

6. Durant els cursos 2024-2025 i 2025-2026 es van celebrar una sèrie de jornades de treball que es poden consultar a la pàgina web de l'FMRPC: <https://www.mrp.cat/inici/p/34/zones-educatives>

7. L'Hospitalet de Llobregat (àmbit municipal), Vic i corona (supramunicipal), Aran (comarcal), el Prat de Llobregat (municipal), Urgell-Tàrraga (comarcal).

El període d'implementació del pilotatge, doncs, s'ha iniciat més tard del previst i s'espera una primera avaluació de la implementació i l'impacte el juny d'aquest mateix any, una avaluació que pugui orientar l'eventual desplegament a altres territoris.

Més enllà dels dubtes que planteja l'estreta finestra temporal en termes d'avaluabilitat del pilotatge experimental, en diversos espais s'ha compartit la incertesa sobre el model de fons de les zones cap al qual es vol avançar i que, en alguna mesura o dimensió, s'hauria d'estar provant en el pilot. Més concretament, no hi ha una definició compartida i fonamentada sobre els objectius, les funcions, l'escala i la governança que haurien de donar sentit a les zones educatives i al seu pilotatge. D'acord amb alguns autors, tant el pilot com l'eventual desplegament de les zones educatives haurien de garantir que els projectes o plans de zona disposessin d'una teoria del canvi compartida pel conjunt d'administracions i actors implicats, on escala, funcions, recursos, activitats, actors i objectius esperats s'alineessin de forma fonamentada (Verger, Quilabert i Castany, 2026).

Plans de millora per als centres i els entorns vulnerables: continuïtat afeblida del PMOE i PEE

Una altra política emblemàtica, amb recorregut històric i potencial per corregir els efectes de les desigualtats socials en les oportunitats educatives dels alumnes, centres i entorns més vulnerables la conforma el conjunt del PMOE - PROA+ i els Plans educatius d'entorn (PEE). El DEFP ha fet una aposta de continuïtat per aquests instruments.

El **Pla de millora de les oportunitats educatives (PMOE)** neix el curs 2020-2021 com un instrument per donar resposta als efectes de la suspensió (en un primer moment) i la limitació (després) de l'activitat lectiva presencial, en el context de la pandèmia per la COVID-19. Arrencava amb un pressupost de 69 milions d'euros, procedents principalment dels Fons Europeus per a la Recuperació i la Resiliència (fons MRR). En tot cas, de

bon principi va ser concebut amb la voluntat d'esdevenir un programa estable i integral per a la lluita contra les desigualtats educatives d'origen socioeconòmic, basat en la combinació de l'assignació de recursos econòmics extraordinaris als centres educatius de més complexitat, l'autonomia dels centres educatius per determinar l'ús d'aquests recursos, i el reforç de la dimensió comunitària de l'acció educativa.

En l'actual mandat, s'ha intensificat el procés de subsumció del PMOE dins del PROA+, un programa que els darrers anys ha acabat de consolidar-se com a instrument estatal orientat a la compensació de les desigualtats educatives mitjançant activitats d'acompanyament i orientació focalitzades en els centres més vulnerables. Aquesta subsumció ha acabat suposant una certa reformulació dels continguts, les categories d'activitat i les fonts de finançament del PMOE. Actualment, la normativa utilitza la denominació combinada PMOE - PROA+ i hi han desaparegut els àmbits i les mesures originals del PMOE (com l'acompanyament educatiu i emocional de l'alumnat i la dinamització del temps educatiu no lectiu, o els tallers d'estudi assistit i de suport escolar diversificat) per passar a fer referència únicament al catàleg d'activitats palanca del PROA+ (67 activitats orientades a objectius relacionats amb la millora de les condicions d'educabilitat de l'alumnat, l'orientació i el suport a l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge, i les pràctiques docents i organitzatives que han de facilitar l'èxit educatiu).

En termes de finançament, l'evolució del pressupost executat del programa en els darrers quatre anys dibuixa una tendència a la baixa, en un període en què els centres han vist clarament créixer el nivell de complexitat del seu alumnat. Entre els cursos 2021-2022 i 2024-2025, el pressupost mitjà per centre participant ha passat de prop de 23.000 euros a estar al voltant dels 18.000 euros (Blasco, 2026).

TAULA 3

Evolució del pressupost executat PMOE - PROA+, i import mitjà per centre. Cursos 2021-2022 a 2024-2025

	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
Pressupost total	17,5 M€	14,5 M€	14,4 M€	13,3 M€
Nombre de centres participants	765	749	740	743
Pressupost mitjà per centre	22.862,14 €	19.387,23 €	19.463,09 €	17.921,34 €

Nota: aquests pressupostos inclouen fonts de finançament de la Generalitat i de la UE.

Font: Blasco (2026).

Reptes estructurals del PMOE (Blasco, 2026)

Avui en dia, a banda de la limitació pressupostària, a Catalunya el programa PMOE - PROA+ s'enfronta a reptes estructurals que en dificulten la consolidació com una política d'equitat estable. Com es recull en el balanç que fa Jaume Blasco (2026) de cinc anys d'aquest programa, direccions de centre, inspectors i experts entrevistats per l'autor assenyalen quatre grans reptes:

- **Fragmentació:** El PMOE - PROA+ conviu amb diversos programes amb objectius similars però procediments diferents («motxilles econòmiques», plans d'entorn, recursos d'integració i educació social, si-sena hora, etc.), fet que genera redundàncies i ineficiències, i deixa algunes necessitats bàsiques sense cobertura.
- **Volatilitat i incertesa:** La dependència de fons externs temporals provoca inestabilitat en el finançament i dificulta la planificació dels centres, així com la continuïtat de determinats perfils professionals.
- **Burocràcia creixent:** Els requisits de justificació associats als fons europeus han incrementat notablement la càrrega administrativa, amb processos complexos que consumeixen temps dels equips directius i de gestió.
- **Capacitats desiguals:** La participació en el programa (sol·licitud, execució, monitoratge, justificacions, etc.) depèn en gran mesura d'unes capacitats de gestió, d'implicació i lideratge que no tots els equips directius estan en condicions de poder desenvolupar, cosa que acaba generant desigualtats entre centres de màxima complexitat pel que fa a la possibilitat de gaudir d'aquests recursos.

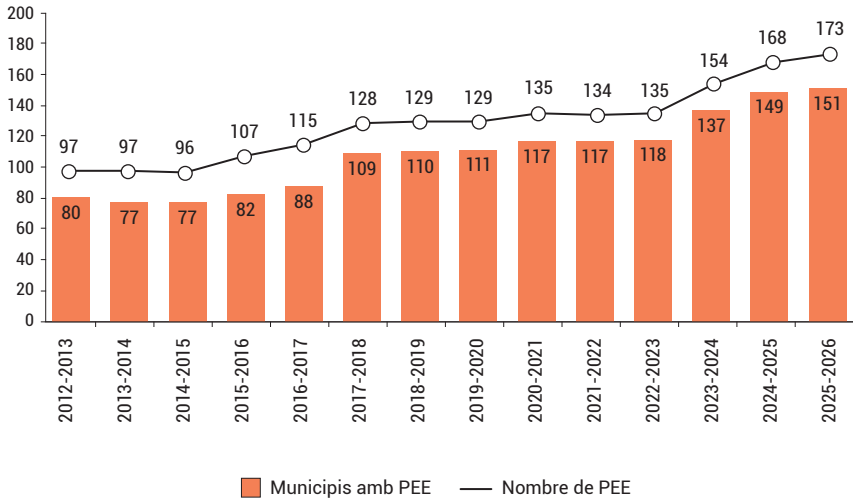
Per la seva banda, els **Plans educatius d'entorn**, des dels seus orígens fa dues dècades (curs 2005-2006), s'han concebut com un instrument de cooperació entre el Departament d'Educació i els ens locals, i tenen com a finalitat fomentar l'equitat educativa més enllà de l'escola per a tots els infants i joves, connectant aprenentatges formals i no formals i establint vincles de corresponsabilitat entre administracions i agents educatius al territori.

Actualment, entre les accions promogudes pels PEE amb més presència territorial destaquen: els tallers de suport educatiu i reforç extraescolar (especialment en llengua i matemàtiques, sovint gratuïts per a alumnat vulnerable); activitats de lleure educatiu fora d'horari lectiu (casals, esports, activitats culturals amb component educatiu); programes d'acompanyament a famílies (escoles de famílies, orientació educativa i suport a la criança); acollida i inclusió de l'alumnat nouvingut (activitats de cohesió, suport lingüístic i vinculació comunitària); projectes de treball en xarxa entre centres i agents del territori (coordinació amb entitats, serveis socials i ajuntaments).

L'actual Govern ha mantingut l'aposta pels PEE i la seva línia d'expansió, pel que fa al nombre tant de plans com de municipis implicats, de manera força constant en els darrers deu anys. Com es pot veure al Gràfic 1, el curs 2025-2026 hi ha en funcionament 173 PEE en 151 municipis catalans.

GRÀFIC 1

Evolució del nombre de PEE i de municipis amb PEE, cursos 2012-2013 a 2025-2026

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació i Formació Professional.

En el pla pressupostari, l'aposta expansiva no és tan clara. Per exemple, si ens centrem en els cursos postpandèmia, veiem com l'aportació del Departament als PEE (amb fons propis o europeus) ha estat bastant estable o fins i tot ha patit retrocessos. De fet, el primer curs del nou Govern (2024-2025), creix el nombre de PEE i municipis implicats, però cau el pressupost aportat pel Departament, que passa de 12,1 milions d'euros (2023-2024) a 10,3 (2024-2025) (Departament d'Educació i Formació Professional, 2024b). D'altra banda, convé destacar que l'any 2024 encara hi havia un 30,4% de centres de molt alta i alta complexitat sense PEE. Aquesta situació dibuixa un balanç amb dos punts crítics rellevants: d'una banda, un traspàs creixent de la responsabilitat d'endegar i sostenir els PEE en les capacitats financeres dels municipis, que són marcadament desiguals; d'altra banda, l'existència d'un volum important de necessitats no cobertes —pràcticament un de cada tres centres complexos no participa en cap PEE.

Equiparar les condicions d'escolarització als centres: motxilles econòmiques i accent en la concertada

Com anem defensant, millorar de forma efectiva i sostinguda els resultats educatius del conjunt de l'alumnat passa necessàriament per reduir les desigualtats d'aprenentatge que tenen un origen socioeconòmic. Una pedra angular d'aquesta lluita és l'aposta per la progressiva equiparació de les condicions d'escolarització als centres educatius. En aquest bloc, fem referència a dues línies d'acció d'especial rellevància: les motxilles econòmiques, d'una banda, i les polítiques de planificació i escolarització equilibrada, de l'altra.

Les **motxilles econòmiques** són concebudes com a dotacions econòmiques directes als centres per cobrir el cost de materials escolars, sortides i activitats complementàries de l'alumnat socioeconòmicament vulnerable (NESE B), amb l'objectiu de garantir que en gaudeixin de forma gratuïta.

Des d'aquest punt de vista, és un instrument a mig camí entre una política de gratuïtat dels serveis educatius i una intervenció d'escolarització equilibrada entre centres públics i concertats, en tant que facilita que l'alumnat amb menys recursos pugui accedir a l'escola concertada sense haver de pagar-ne les quotes que altrament actuarien de barrera econòmica.

Les motxilles econòmiques són un mecanisme previst al Decret 11/2021 que es posa en marxa el curs 2022-2023 amb imports de 384,66 euros per alumne NESE B incorporat a la xarxa pública i de 988,10 euros per alumne a la concertada; en aquell moment, alumnes que accedien a I3 i 1r d'ESO. Des d'aleshores, s'han escalat els nivells educatius subvencionables, i el curs 2025-2026 ja s'arriba a cobrir l'alumnat NESE B a I3, a 1r, 2n i 3r d'EP, i al conjunt de l'ESO.

Aquest escalat, juntament amb les millores en els sistemes de detecció de l'alumnat NESE B, són el motiu que expliquen el patró d'increment del pressupost assignat a aquesta mesura des de la seva posada en marxa: des

dels 17 milions d'euros i 31.500 alumnes beneficiats el curs 2022-2023 als 105,2 milions d'euros i 189.000 alumnes previstos per al curs 2026-2027.

TAULA 4

Evolució de les motxilles econòmiques, pressupost, alumnes i nivells implicats. Cursos 2022-2023 a 2026-2027 (previsió)

	PRESSUPOST ASSIGNAT (en milions d'euros)	ALUMNES NESE B ALS CURSOS IMPLICATS	NIVELLS IMPLICATS
2022-2023	16,9	31.508	13, 1r ESO
2023-2024	39,3	73.144	13, 14, 1r ESO, 2n ESO
2024-2025	72,3	144.600	13, 14, 15, 1r ESO, 2n ESO, 3r ESO
2025-2026	83,2	157.000	13, 14, 15, 1r EP, 1r ESO, 2n ESO, 3r ESO, 4t ESO
2026-2027	105,2	189.000	13, 14, 15, 1r EP, 2n EP, 1r ESO, 2n ESO, 3r ESO, 4t ESO

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació i Formació Professional.

Els imports que reben els centres per alumne vulnerable han romàs inalterat des de l'inici del programa fins al curs 2025-2026, moment en què s'ha anunciat l'increment de la quantia corresponent a l'ingrés a la concertada, que passarà de 988 euros a 1.182 euros el curs 2026-2027 (Departament d'Educació i Formació Professional, 2026b).⁸ Aquest increment encara haurà d'esperar a la xarxa pública, fet que no ha estat exempt de crítica per part d'alguns col·lectius, com ara l'aFFaC.

Cal destacar també el fet que, tot i l'abast creixent quant a pressupost i cobertura, no s'han definit indicadors i estratègies per al seguiment i l'avaluació de l'execució dels ajuts (és a dir, quines activitats es costegen amb els ajuts de les motxilles) i dels seus impactes en termes de millora acadèmica.

.....

8. Aquest increment té en consideració l'actualització dels càlculs d'estimació del cost de la plaça escolar recollits en un informe de la Síndica de Greuges inèdit en el moment d'elaborar-se aquest capítol.

La **planificació educativa i la lluita contra la segregació** són clau per a l'objectiu d'equilibrar les condicions d'escolarització als diferents centres. Dessegregar, en concret, aconseguir fer més heterogenis aquells centres que ara mateix concentren proporcions més elevades d'alumnat vulnerable, afavoreix la disposició, les expectatives i els aprenentatges dels alumnes que s'hi escolaritzen. I millora també les condicions d'ensenyabilitat que mestres i professors viuen en el seu dia a dia als centres.

En aquest terreny, el Govern ha continuat donant suport al sentit i als objectius del Pacte contra la segregació, desenvolupant mecanismes clau previstos en el Decret 11/2021, de programació de l'oferta educativa i admissió de l'alumnat, com per exemple, les motxilles econòmiques abans descrites.

En el període de l'actual mandat, han continuat millorant alguns dels indicadors de la segregació escolar, d'altres no tant. Per exemple, si ens fixem en el desequilibri entre centres públics i concertats, constatem com, al conjunt de la xarxa concertada, l'alumnat estranger matriculat s'ha triplicat en deu anys. El curs 2024-2025 el percentatge d'alumnat estranger a la concertada arriba al 17% a primària, i s'apropa a la presència que té a la xarxa pública (21%).

Tanmateix, tot i l'increment de l'alumnat en situació de pobresa a la concertada, l'equilibri socioeconòmic continua sent un repte: a primària els centres públics escolaritzen un 35,8% d'alumnat NESE B i els centres concertats un 19,9%.

Alhora, la major part de la segregació escolar encara es produeix més dins de cada sector de titularitat que entre sectors. Si parem atenció als diferents nivells de corresponsabilitat que mostra l'escola concertada en l'escolarització d'alumnat socioeconòmicament vulnerable, observem com un 21% no escolaritza ni el mínim d'alumnat vulnerable que marca la normativa; un 10% ja té certa diversitat, però mostra grans desequilibris

respecte a l'entorn; i un 69% no té grans diferències amb l'entorn (Seguro, 2025).

Fent balanç de la política seguida pel Departament respecte a l'escola concertada, la pauta ha estat l'exigència discursiva de més responsabilitat en l'escolarització d'alumnat vulnerable, sense alterar el marc normatiu que regeix els concerts, amb el compromís d'increment de recursos a canvi.

El control de la sobreoferta: compromís sense canviar regles del joc

Diferents estudis han constatat que el control de la sobreoferta de places escolars en el moment de la preinscripció és vital de cara a facilitar una planificació educativa que sigui ajustada a les necessitats d'escolarització dels territoris i alhora doni marge per compensar desequilibris en les composicions socials d'uns centres i altres (Seguro, 2025). En diverses ocasions, la consellera Niubó s'ha compromès, en declaracions públiques i a la Comissió d'educació del Parlament, a reduir l'oferta de places concertades allà on se'n detecti un excés manifest de no cobertura. Avui en dia, però, el Govern no posa en qüestió la capacitat que tenen els centres concertats de decidir «voluntàriament» si redueixen o no ràtios i/o grups davant situacions d'excés d'oferta al territori. Aquest esquema de «voluntarietat» per a la titularitat privada (concertada) s'oposa a l'ajustament «obligatori» de l'oferta que s'aplica als centres de titularitat pública, i impedeix una planificació conjunta de l'oferta escolar amb vista a reduir el risc de segregació a la xarxa de centres del Servei d'educació.

El no qüestionament del marc normatiu de l'escola concertada —un qüestionament que podria obrir la porta a un procés de negociació i definició d'un nou decret de concerts educatius—⁹ fa difícil disposar d'un espai comú de regulació de l'oferta i la demanda escolar, i, més generalment,

9. El decret vigent actualment té més de trenta anys (DECRET 56/1993, de 23 de febrer, sobre concerts educatius).

impedeix disposar de criteris fermes que aportin fonament a la concessió, seguiment i eventual renovació dels mateixos concerts.

Al costat de la demanda de més corresponsabilitat i del no qüestionament del marc regulador de la concertada, el Departament ha deixat clara la seva aposta d'incrementar els seus recursos per manera de garantir la cobertura del cost de la plaça escolar. Aquest posicionament s'ha vist ratificat amb el compromís fet públic pel Govern el març de 2026 d'incrementar l'import de la motxilla escolar a la concertada (no a la pública) i d'augmentar-ne progressivament la plantilla i el finançament dels costos de funcionament, mitjançant un volum d'inversió de 391 milions d'euros per al període 2026-2030 (Departament d'Educació i Formació Professional, 2026b).

Digitalització responsable, equitat digital?

El Pla de digitalització responsable es va anunciar a finals de 2024 i va ser presentat el juny de 2025, després que el DEFP rebés, d'una banda, les conclusions de la Comissió d'experts al voltant del repte de l'ús responsable, ètic i saludable de les noves tecnologies, al servei de l'aprenentatge; i d'altra banda, els resultats dels informes encarregats a Ivàlua, basats en una revisió sistemàtica d'evidències i grups de discussió amb docents sobre els efectes de l'ús pedagògic de dispositius digitals en els aprenentatges i el benestar de l'alumnat, així com en una enquesta al professorat d'ESO per conèixer l'aplicació de la regulació dels dispositius mòbils als centres de secundària (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025c).

El Pla té com a objectiu central potenciar la competència digital de l'alumnat a través d'un ús adequat, ètic, saludable i responsable dels dispositius, posant-los al servei de l'aprenentatge. Per assolir-ho, combina quatre eixos: la regulació estricta de dispositius i pantalles (com la prohibició de mòbils a tot l'ensenyament obligatori i la limitació de tauletes i pissarres digitals a infantil); la construcció d'un marc de governança de l'ús digital que defineixi normes i responsabilitats; la dotació de portàtils a ESO i FP bàsica i una plataforma tecnològica integradora que garanteixi

la seguretat i eficiència; i, finalment, la formació del professorat en intel·ligència artificial i ús pedagògic responsable, així com l'acompanyament a les famílies i la creació d'un repositori de bones pràctiques sobre l'ús responsable de la tecnologia.

Pla de digitalització responsable: principals línies d'actuació (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025b)

1. Regulació de dispositius i pantalles

- Prohibició absoluta de mòbils a tot l'ensenyament obligatori, tant a les aules com als altres espais del centre, sense excepcions per a usos pedagògics.
- Limitació gradual de pissarres digitals interactives i tauletes a l'etapa d'infantil, amb un ús molt restringit i justificat pedagògicament.

2. Governança i regulació de l'ús digital

- Establiment d'un marc clar d'ús de pantalles, dispositius i programes, amb normes comunes i criteris d'edat i ús responsable, inspirats en recomanacions d'experts i en revisions d'Ivàlua.
- Creació o reforç dels òrgans de govern i coordinació de la digitalització al centre (com les Estratègies Digitals de Centre) per decidir quan, com i per a què es fa servir la tecnologia.

3. Infraestructures, dispositius i seguretat

- Continuació i ampliació de la dotació de portàtils a l'alumnat d'ESO i 6è de primària, i incorporació de portàtils també a l'alumnat d'FP bàsica, amb un model de dispositiu compartit i gestionat.
- Definició d'una plataforma tecnològica integradora que garanteixi seguretat de dades, optimització de connexions, gestió unificada de dispositius i reducció de la càrrega administrativa del professorat.

4. Formació, suport i recursos

- Formació específica per al professorat en matèria d'intel·ligència artificial i ús pedagògic responsable de la digitalització, més enllà de la formació bàsica en competència digital.
- Acompanyament a les famílies (guies, recursos i suport) i construcció d'un repositori de bones pràctiques per a totes les etapes, per compartir experiències d'ús responsable de la tecnologia al centre i al context familiar.

El Pla, però, no contempla la perspectiva d'equitat ni en la motivació, ni en el plantejament d'objectius ni en les mesures d'acompanyament o assignació de recursos. No fent-ho, corre el risc de continuar eixamplant les bretxes digitals existents entre alumnes i centres. No ja en la disposició o no de dispositius tecnològics o connectivitat (que avui en dia s'han aconseguit corregir força), sinó en el seu ús i capacitat d'aprofitament educatiu. Cal tenir aquí en compte que, si bé l'estudi ICILS 2023 posicionava Catalunya com la comunitat autònoma amb millors resultats globals en competències digitals, també la situava com la comunitat on més gran és la bretxa competencial entre l'alumnat vulnerable i el que no ho és (Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, 2024).

Alhora, al Pla li manquen indicadors que concretin l'operativitat de les mesures, els seus resultats d'implementació i d'impacte, així com els recursos econòmics i humans que es preveu mobilitzar per fer-les possibles. Aquesta mancança dificultarà tot exercici de seguiment i avaluació d'impacte que se'n vulgui fer.

Oportunitats educatives més enllà dels resultats acadèmics?

Més enllà del focus en la davallada dels resultats acadèmics i en les polítiques (més o menys ambicioses) per fer-hi front, és clar que en aquests anys 2024 i 2025 hi ha hagut altres centres d'interès en el debat educatiu i polític amb vincles evidents amb la preocupació per la distribució d'oportunitats educatives que guia aquesta revisió. Parlem aquí del debat al voltant de les oportunitats formatives en les etapes no obligatòries, principalment l'educació 0-3 i l'educació secundària postobligatòria (en el seu revers, l'abandonament escolar prematur).

L'aposta per l'educació 0-3: focus en la gratuïtat

Sabem dels beneficis de l'educació 0-3, tant pel que fa al fonament i desenvolupament de competències de l'infant, com en termes de conciliació familiar i perspectives laborals dels progenitors (principalment les mares). De forma global, a Catalunya, l'escolarització dels infants al primer cicle d'educació infantil se situa entre les més altes d'Europa, més que doblant la mitjana europea. En concret, el curs 2024-2025 un 50% dels infants estaven escolaritzats a I1 i un 70% a I2.

Alhora, però, parlem d'una etapa educativa molt afectada per desigualtats socials d'accés. Per exemple, els infants amb nacionalitat no espanyola tenen taxes d'escolarització molt allunyades de les dels infants amb nacionalitat espanyola, i arriben a una diferència de 47 punts percentuals a I2 el curs 2024-2025 (Navarro i Mayordomo, 2024).

L'impacte de les desigualtats socials en l'accés a l'educació infantil de primer cicle també s'observa quan s'analitza la relació entre el nivell de renda dels municipis i els nivells d'escolarització en aquesta etapa. Els municipis amb una composició social més desfavorida, amb menys renda per càpita i més atur, presenten nivells d'escolarització més baixos en aquesta etapa.

En aquest capítol, la prioritat de l'administració ha estat continuar estenent la gratuïtat a l'I2, amb l'objectiu d'universalitzar-ne l'accés progressivament, i el compromís d'una extensió progressiva d'aquesta mateixa política de gratuïtat a I1 i I0.

D'aquesta manera, l'actual Departament ha incrementat l'esquema de finançament articulat per l'anterior Govern. Al curs 2025-2026 destaquen la creació de 904 noves places públiques d'educació infantil 0-3 i l'increment de l'aportació del Departament al finançament de les places 0-3 municipals (de 1.600 a 1.800 euros per infant), així com de l'ajuda específica per cobrir la quota d'I2 que abans assumien les famílies (també de

1.600 a 1.800 euros per plaça), garantint-ne així la gratuïtat efectiva. Aquestes mesures tenen un cost aproximat de 16 milions d'euros en la política 0-3 (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025d), i han situat l'esforç d'inversió pública per la gratuïtat de l'I2 al voltant dels 100 milions d'euros, aproximadament una tercera part de la despesa del Departament en el conjunt de l'etapa 0-3.

Cap a una llei d'universalització del 0-3

En paral·lel a la política de gratuïtat a l'I2, el Govern ha iniciat els treballs per avançar cap a la universalització de l'etapa 0-3. El maig de 2025 es va anunciar l'inici del procés per elaborar una llei d'universalització de l'educació infantil 0-3, i el desembre del mateix any es va constituir un grup tècnic d'experts encarregat d'analitzar les condicions necessàries per avançar en l'extensió i la gratuïtat progressiva d'aquesta etapa educativa.

Pel que fa a l'administració educativa, la línia de treball es basa, doncs, a fer efectiva la garantia de gratuïtat en l'accés a l'educació 0-3 (començant per l'I2), com a pilar bàsic d'avenç cap a la seva universalització. Ara bé, la recerca indica que, si bé la supressió de barreres econòmiques d'accés a aquesta etapa educativa és condició necessària per a la universalització de la participació, no és suficient. De fet, els estudis recents demostren que qui més se n'han beneficiat són les classes mitjanes que ja la utilitzaven (Navarro *et al.*, 2026).

El pas de la gratuïtat a la universalització demana actuacions en àmbits com (Alegre i Morató, 2025):

- Millorar la planificació territorial de l'oferta per garantir una distribució equilibrada i suficient de places públiques en els diferents municipis, tenint en compte la demografia i les realitats socioeconòmiques d'aquests, així com les dels seus barris.
- Ampliar la flexibilitat de l'oferta horària a les escoles infantils municipals amb el doble objectiu de facilitar la conciliació familiar i adaptar-se a les lògiques de criança dels diferents col·lectius.

- Promoure campanyes de sensibilització i d'activació de la demanda per atreure els col·lectius més vulnerables que, més enllà de les barres econòmiques, poden no sentir-se propers al valor d'oportunitat d'aquest recurs.
- Fer de l'escola infantil un espai significatiu d'informació i orientació per a les famílies (ajuts i beques, programes de formació per a pares i mares, suport a l'elecció escolar, etc.) i de contacte amb les escoles, els serveis sanitaris, socials i comunitaris, l'oferta extraescolar, etc.

Plataforma 0-3, debats al Consell d'Educació i a la Comissió d'Educació del Parlament

La política d'expansió del 0-3 ha generat també reaccions per part d'un ampli sector de la comunitat educativa. Per exemple, el setembre de 2025 es va crear la Plataforma Catalunya pel 0-3, integrada per sindicats, entitats socials i professionals de l'educació infantil, que reclama la grauitat plena de tota l'etapa 0-3, més personal educatiu i una reducció de ràtios, així com la millora de les condicions laborals del sector i una taula de negociació específica amb el DEFP.

El mateix setembre de 2025, el Consell d'Educació de Catalunya va presentar un document fruit del debat amb les organitzacions que hi són representades i de compareixences d'experts. El document presenta propostes per reforçar el sistema, entre les quals destaquen la reforma del model de finançament de l'etapa, l'impuls de la universalització del servei, la garantia de places als municipis on sigui necessari i la definició d'estàndards i indicadors de qualitat per fer el seguiment de les polítiques implementades (CEC, 2025).

Els reptes de l'etapa 0-3 han estat també motiu d'atenció recurrent en els debats de la Comissió d'Educació del Parlament de Catalunya. Per exemple, en una sessió monogràfica (maig de 2025), van comparèixer plataformes com Dignitat pel 0-3, Plataforma Lluita pel 0-3 (Tarragona-Ebre), Rosa Sensat, l'Associació Catalana de Llars d'Infants i Bressols en Lluita, denunciant la cobertura desigual (moltes famílies fora del sistema públic), ràtios infants-educadors abusives, espais insuficients, condicions

laborals precàries i un decret obsolet del 2006 que impedeix aplicar el currículum actual i atendre necessitats específiques. Entre les seves reivindicacions, van destacar:

- Actualització del decret i regulació comuna per evitar desigualtats «per codi postal»; parella docent i més especialistes.
- Millor planificació de places (gratuïtat d'I2 inútil sense oferta suficient); manca de dades oficials sobre llistes d'espera.
- Revaloració professional (esgotament, rendiment), en termes de reconeixement i condicions laborals.

Allargar les trajectòries formatives: la lluita contra l'AEP i l'impuls de l'FP

L'allargament de les trajectòries educatives, començant per la continuïtat formativa més enllà de l'ESO i la finalització dels estudis secundaris postobligatoris, és quelcom imperatiu per a un sistema que es planteja fer de l'educació un autèntic instrument de progrés individual i col·lectiu. La correlació entre anys de formació i titulacions assolides, d'una banda, i perspectives laborals, econòmiques i socials, de l'altra, ha estat documentada a bastament. Com també el fort vincle entre l'extracció socioeconòmica dels joves i la seva probabilitat de finalitzar estudis postobligatoris i/o superiors.

La necessitat de potenciar les trajectòries formatives forma part de l'agenda de compromisos i prioritats de l'actual Departament d'Educació i Formació Professional. Així es manifesta en les actuacions desenvolupades en la lluita contra l'abandonament escolar prematur (AEP) i en l'impuls de l'FP.

Pel que fa al primer objectiu, cal destacar la presentació el novembre de 2025 del **Pla d'acció contra l'abandonament escolar prematur** (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025e). L'aprovació del Pla representa un pas important, ja que és la primera vegada que disposem

d'una estratègia específica per abordar una problemàtica educativa de primer ordre a Catalunya. En efecte, després de dues dècades de reducció i de dos anys d'enquistament, l'any 2025 la xifra de joves catalans que abandonen prematurament els estudis se situa en el 13,5%, lluny de la fita del 9%, marcada per la UE de cara a 2030.¹⁰ Però el que esdevé especialment preocupant és la distribució desigual de l'AEP entre joves rics i pobres (el 3,8% enfront del 25,3%) o entre joves de nacionalitat espanyola i estrangera (el 10,1% enfront del 32,5%) (ECV, 2025).

El Pla s'articula al voltant de deu línies estratègiques, entre les quals destaquen el reforç de l'orientació educativa, la lluita contra la segregació escolar, la flexibilització de les trajectòries educatives, l'impuls de la formació professional, l'atenció a l'alumnat nouvingut, el desenvolupament de l'educació inclusiva, la prevenció de l'absentisme i la formació del professorat, així com el treball en xarxa amb altres administracions i l'impuls a la recerca educativa.

En un sentit positiu, remarquem dos elements. D'una banda, el Pla assumeix una visió integral del fenomen, en reconèixer que l'abandonament escolar és un problema multicausal que requereix intervencions en diferents àmbits del sistema educatiu i de les polítiques socials. D'altra banda, es preveu l'aplicació d'una àmplia gamma d'accions i mesures, bona part de les quals adreçades a la prevenció de la problemàtica: més orientadors, més tutors d'acollida, més treball amb els municipis, més plans contra l'absentisme, més places d'FP i diversificacions curriculars, més recursos a l'escola inclusiva, més ajuts per garantir la gratuïtat, més formació docent, millors sistemes d'informació, entre d'altres.

.....

10. Oficialment, l'indicador d'abandonament escolar prematur fa referència al percentatge de joves entre 18 i 24 anys que no han assolit una titulació secundària postobligatòria. En l'àmbit de l'Estat i les comunitats autònomes, aquesta dada s'obté de l'Enquesta de població activa, que es troba harmonitzada amb l'EU-LFS a l'efecte de permetre la comparabilitat d'aquest i altres indicadors amb la resta de països i regions de la UE.

Ara bé, el Pla no defineix objectius operatius o intermedis, un calendari d'implementació o la dotació pressupostària necessària per desplegar les mesures. Tampoc estableix amb claredat quins recursos humans i organitzatius s'hauran de mobilitzar per fer efectives les estratègies proposades. Alhora, hi manquen alguns instruments clau en la lluita contra l'abandonament, com és l'articulació d'una autèntica política de beques a l'estudi.

Adicionalment, la manca d'indicadors de seguiment i d'impacte alineats amb teories del canvi vinculades a les diferents línies d'acció del Pla, juntament amb la seva naturalesa pluridimensional (quant a accions i agents implicats), fan difícil el monitoratge i l'avaluació dels resultats.

L'AEP com a preocupació municipal: el projecte SLOATE de la Diputació de Barcelona

La problemàtica de l'abandonament escolar prematur, les seves causes i conseqüències, té una manifestació eminentment local, i no són pocs els municipis —principalment municipis mitjans i grans— que, de forma autònoma o coordinada amb el DEFP, han posat en marxa els darrers anys mesures per combatre'l.

Com a ens supramunicipal que ofereix serveis als ajuntaments, la Diputació de Barcelona llança per al curs 2025-2026 el projecte SLOATE (Sistema local d'orientació i acompanyament per a la transició educativa), en forma de pilot en 30 municipis petits (menys de 20.000 habitants), amb l'objectiu de millorar l'orientació postobligatòria i reduir l'AEP al territori, i amb un finançament inicial de 800.000 euros.

L'SLOATE desplega una metodologia perquè els governs locals puguin definir i prioritzar les seves polítiques d'orientació i acompanyament, posant especial atenció en el grup de joves de 12 a 25 anys. La seva proposta es basa en una seqüència de treball en cinc etapes:

1. Promoure el treball en xarxa.
2. Compartir un llenguatge i una fonamentació comuns.

3. Conèixer el territori.
4. Conèixer els infants, adolescents i joves.
5. Definir línies d'actuació específiques per a cada col·lectiu.

El sistema funciona a través d'una xarxa interprofessional coordinada i un sistema d'informació digital per al seguiment de les trajectòries. A més, s'estructura en tres àmbits clau: el dimensionament dels col·lectius en risc, la connexió de l'ecosistema de recursos local i una acció orientadora harmonitzada basada en les fortaleses de cada infant o jove.

En relació amb la lluita contra l'AEP, destaca la **política d'impuls de l'FP** promoguda pel Govern en aquest mandat i recollida en l'objectiu estratègic 4 del Pla d'acció 2024-2028 del DEFP (reforçar la formació professional amb una oferta accessible, dual i integrada amb el teixit productiu).¹¹

D'una banda, l'actual Govern ha intensificat la política expansiva de places del seu predecessor. El 2025-2026, s'assolia la xifra de 81.500 places de formació professional assignades a inici de curs, un 86,4% corresponents a graus mitjans i un 82,6% a graus superiors. Això representa, respecte del curs anterior, un increment de 12.400 sol·licituds assignades d'acord amb les preferències dels estudiants.

Aquest augment en el nombre d'assignacions és en gran part conseqüència de certes adequacions en els processos i els terminis de preinscripció (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025f). Sigui com sigui, el volum d'assignacions inicials no aconseguia absorbir la totalitat de la demanda expressada en la preinscripció, prop de 96.300 sol·licituds per a un curs, el 2025-2026, en què s'incrementava també el nombre de places d'FP (en 7.500 places més).¹²

.....

11. Efectivament, tant a Catalunya com a Espanya, les dades mostren una clara correlació entre l'expansió de l'oferta d'FP en els darrers 10 anys i la reducció de l'AEP en aquest mateix període.

12. De les prop de 14.000 sol·licituds no assignades, van ser uns 3.000 alumnes que realment van quedar pendents d'obtenir una plaça d'FP al setembre.

L'impuls de l'FP s'ha manifestat també en mesures com el reforç dels serveis d'informació i orientació per a l'alumnat, mitjançant iniciatives com el protocol d'orientació professional, els programes Empresa FP i Orienta FP, així com l'ampliació dels recursos destinats a l'orientació acadèmica, educativa i professional. Aquestes mesures busquen facilitar la presa de decisions educatives i reduir l'abandonament en les trajectòries formatives.

També s'han desenvolupat iniciatives per afavorir la corresponsabilitat formativa entre centres educatius i empreses, especialment a través de l'FP dual i del desplegament de l'FP dual intensiva. En aquesta mateixa línia, s'han promogut diversos programes de col·laboració amb el teixit empresarial, entre els quals destaquen Innova FP i Mobilitat FP, orientats a fomentar la innovació i la internacionalització de la formació professional. Bona part d'aquestes mesures troben aixopluc en el V Pla general del sistema de formació i qualificació professionals de Catalunya 2025-2028 (Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya, 2025).

El V Pla general del sistema de formació i qualificació professionals de Catalunya (2025-2028)

El Pla es va presentar el desembre de 2025 com un instrument estratègic per seguir avançant en la integració i consolidació de l'FP com a política de progrés educatiu, laboral i econòmic de les persones i del país. L'elaboració del Pla ha estat fruit del treball conjunt entre organitzacions empresarials i sindicals integrades en la Comissió Rectora del Sistema FPCAT, així com amb la participació del Consell de Formació i Qualificació Professionals.

El Pla inclou deu reptes prioritaris i 129 actuacions per al període 2025-2028, amb un pressupost global de 285,4 milions d'euros. Com a reptes vinculats especialment a la correcció de desigualtats educatives i l'allargament de les trajectòries formatives dels joves, podríem destacar:

- Garantir l'oferta, facilitar l'accés, afavorir la continuïtat formativa i la qualificació de les persones en el marc de l'FP al llarg de la vida (amb un pressupost assignat de 186,7 milions d'euros).
- Reforçar i impulsar el servei d'informació, orientació i acompanyament a les persones professionals del Sistema FPCAT (52,5 milions d'euros).
- Reforçar de manera proactiva i efectiva la planificació dels serveis bàsics del sistema d'FP a través de la prospectiva i la prospecció de necessitats (10.800 euros).

L'impuls de l'FP a Catalunya, si ha de repercutir no només en un increment en la capacitat d'absorció de la demanda, sinó també a igualar les oportunitats d'accedir-hi i de completar amb èxit les trajectòries formatives postobligatòries, cal que abordi uns reptes estructurals ara mateix encara lluny de resoldre's; entre d'altres (Termes i Checa, 2026):

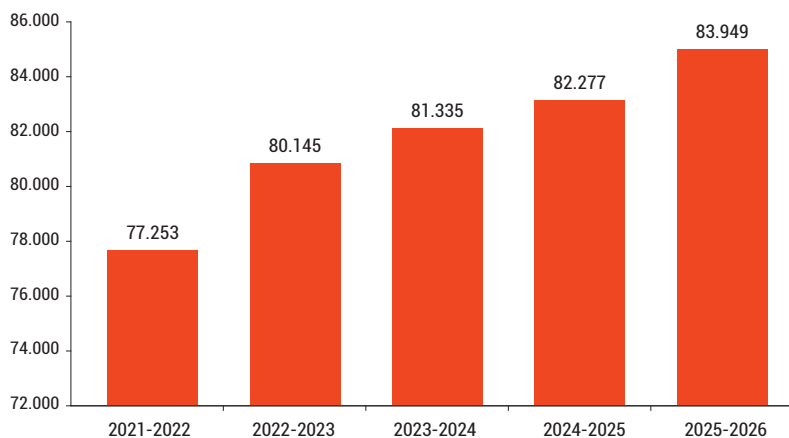
- El complex encaix de l'FP amb les vies acadèmiques i els debats sobre el seu paper en la secundària postobligatòria.
- La dificultat per articular les preferències de l'alumnat amb les necessitats productives del territori.
- La infraoferta crònica parcial, sobretot en algunes especialitats del sector públic com les relacionades amb la salut.
- L'oferta d'FP territorialment concentrada en les grans ciutats, que tendeix a dificultar-hi l'accés a l'alumnat de ciutats petites i mitjanes, sovint de rendes baixes i de classe treballadora, cosa que pot amplificar les desigualtats associades al lloc de residència.

Estabilització de docents i plantilles: consolidar per millorar el benestar i els resultats?

Durant el període de l'actual Govern, ha continuat la tendència a l'alça del nombre de docents al sistema educatiu. Si ens fixem en les dotacions docents de centres públics a inici de curs, entre 2024-2025 i 2025-2026 s'han incrementat en 1.672, cosa que fa un total de 83.949 dotacions estructurals. En cinc cursos, l'increment ha estat de prop de 6.700 docents. Cal comptar, a més, que el curs 2024-2025 incorporava un total de 18.300 docents estabilitzats en les oposicions ordinàries i extraordinàries d'anys anteriors.

GRÀFIC 2

Evució de les dotacions de plantilles docents als centres públics. Cursos 2021-2022 a 2025-2026

Font: DEFP, 2025d.

Avançar en l'estabilització i consolidació de les places docents ha estat una aposta forta del Departament que ha implicat canvis rellevants en alguns processos de constitució de les plantilles dels centres educatius.

Consolidar places per sobre de projectes?

L'objectiu ha estat, doncs, reduir les taxes de mobilitat i interinitat dels centres educatius, que els darrers anys havien augmentat de manera alarmant. D'acord amb un estudi recent, de mitjana, els centres de primària i secundària havien canviat prop de la meitat del seu claustre entre els cursos 2019-2020 i 2023-2024 (Ferrer-Esteban *et al.*, 2025). Amb l'increment de l'estabilitat de les plantilles als centres es persegueix augmentar la cohesió dels claustres per facilitar la consolidació dels projectes dels centres, la qual cosa hauria d'acabar repercutint positivament tant en el benestar docent com en els resultats de l'alumnat.

Després d'anys d'increment de les dotacions docents i d'uns últims cursos d'incorporació al sistema de nombrosos docents estabilitzats en convocatòries ordinàries i extraordinàries, l'actual Departament ha tractat de consolidar les plantilles dels centres principalment per la via de la funcionarització dels claustres. Aquesta decisió es fa palesa en dues mesures amb especial repercussió en l'ordenació de les places docents:

- Priorització de funcionaris per sobre d'interins en les noves adjudicacions de places vacants als centres. L'abast d'aquesta mesura no és menor, vist que només el curs 2025-2026 han estat implicats en el procés d'adjudicació de places 57.000 docents.
- Limitació de la capacitat dels centres per definir i contractar segons perfils docents. Les instruccions que inicialment va adreçar el Departament als centres educatius anaven orientades a restringir la contractació de nous docents perfilats (no funcionaris), al mateix temps que emmenaven a convertir en llocs ordinaris les vacants perfilades no cobertes. De cara al curs 2025-2026, però, aquestes limitacions han estat parcialment aixecades, i es torna a oferir als centres la possibilitat de generar nous llocs perfilats (Departament d'Educació i Formació Professional, 2026c).¹³

13. Les places perfilades mai no han superat el 7% del total de les places estructurals als centres públics catalans (quan, d'acord amb el Decret de plantilles, podrien arribar a

Des d'alguns sectors de la comunitat educativa s'ha qüestionat la teoria del canvi d'aquesta política del Departament, segons la qual l'estabilització funcional de les plantilles ha de redundar en benefici de la consolidació dels projectes de centre a curt, mitjà i llarg termini. En aquest sentit, es constata l'existència d'una tensió entre dos objectius de la política de professorat: l'estabilitat dels equips docents (i dels projectes) i la consolidació de les carreres docents individuals.¹⁴

Un equip docent estable i alineat amb un projecte de centre implica que aquest disposi, per acció del seu equip directiu, de prou autonomia per retenir els docents que han format part del projecte i d'atraure aquell professorat motivat per seguir-lo endavant, siguin aquests funcionaris o no. Les vies que fins ara han tingut els centres per avançar en aquesta direcció han estat la del nomenament de llocs docents provisionals i d'interrins, i la de les perfilacions de places (ambdues previstes en el Decret 39/2014, de plantilles docents). Aquestes vies poden col·lidir amb la prioritització de les posicions dels docents funcionaris a l'hora d'optar per consolidar una plaça o demanar un trasllat.

La formació del professorat: línies de continuïtat amb avenços tímids

Entre els instruments que es vinculen a la millora de les condicions de l'exercici de la docència, la política de formació del professorat ocupa un lloc destacat. Parlem d'una política que és un instrument de millora de la qualitat docent, de desenvolupament i benestar professional, i amb un clar potencial d'impacte positiu en els nivells d'aprenentatge de l'alumnat. En aquest capítol, el període de l'actual mandat, ha estat testimoni d'avenços més aviat tímids, tant en el terreny de la formació inicial, la inducció o la continuada.

.....
representar fins al 50% de les plantilles dels centres). L'acord signat el març de 2026 entre el Departament d'Educació i els sindicats CCOO i UGT fixa en el 3% el límit de places perfilades respecte al total de places estructurals de tot el sistema educatiu de Catalunya.

14. Vegeu aquest debat recollit a l'article del *Diari ARA* (2025).

- En l'àmbit de la **formació inicial**, el Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques assenyala una línia de treball amb potencial per actualitzar i fer més significatius i útils els continguts que es treballen en les facultats d'educació. En concret, el Marc estableix l'objectiu d'arribar a un acord marc amb les universitats en finalitzar el període 2025-2028, un acord que defineixi un model de provisió de places segons les necessitats del sistema educatiu mitjançant mecanismes d'acreditació. I preveu un pressupost de 4 milions d'euros per a la consecució d'aquest objectiu (Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, 2024).

Ara com ara, però, els únics avenços han quedat circumscrits al terreny de les pràctiques formatives. El juliol de 2024, encara dins la legislatura anterior, es va signar un conveni entre el Departament d'Educació i les universitats per al desenvolupament del model de centres formadors. El desplegament del model —que implica l'acreditació de centres educatius com a espais de formació pràctica i la participació de docents tutors— s'ha continuat desenvolupant durant l'actual etapa de govern, i el curs 2024-2025 ja hi ha al voltant de 1.700 centres educatius a Catalunya acreditats com a centres formadors, incloent-hi centres d'educació infantil, primària, secundària i formació professional, tant públics com concertats.

Més enllà de les pràctiques en centres formadors, el debat entre el Departament i les universitats pel que fa al model de continguts de la formació inicial i dels mecanismes d'accés a la professió docent fins ara no ha derivat en cap reforma destacable. Cal tenir en compte que la capacitat del DEFP d'incidir sobre els continguts de la formació inicial docent és limitada, perquè, jurídicament i institucionalment, qui té la clau dels plans d'estudi són principalment l'Estat (en definir les condicions dels títols) i les universitats (en l'exercici de la seva autonomia en la concreció del currículum).¹⁵

.....

15. A això s'hi afegixen inèrcies acadèmiques i una certa distància cultural entre escola i universitat, que dificulten encara més qualsevol canvi profund en el contingut de la formació inicial que s'ofereix a les facultats d'educació.

- Pel que fa a la **inducció o formació en residència del professorat novell**, són moltes les veus que n'assenyalen la importància com a instrument per oferir coneixement pràctic contextualitzat i alhora confiança a mestres i professors en el període inicial de contacte amb el centre educatiu i l'alumnat (Martínez i Marín, 2019).

A Catalunya, l'actual Programa de residència inicial docent (batejat com a Sensei) cerca millorar l'acompanyament dels docents que s'incorporen al sistema educatiu, especialment durant els primers anys de carrera. El programa, iniciat el curs 2023-2024, introdueix mecanismes de mentoria i suport professional al professorat novell (amb menys de sis mesos d'experiència) d'infantil i primària, secundària i FP, amb l'objectiu de facilitar la seva integració als centres i millorar la qualitat de la pràctica docent inicial. Neix en el mandat anterior i l'actual Departament li dona continuïtat, amb un desplegament encara limitat.

Els cursos 2024-2025 i 2025-2026 s'han ofert 250 places, cada curs, per a docents nous d'infantil i primària i de secundària. Aquest curs 2025-2026, d'aquestes places, 100 es destinen als 43 centres consolidats del programa i 150 a centres que hagin optat per iniciar-se en la seva fase de sensibilització. Inclòs en el Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques (Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, 2024), el programa d'acompanyament al professorat novell disposa d'un pressupost de 16,9 milions d'euros per al període 2025-2028.

- Pel que fa a la **formació continuada**, des que va començar aquest mandat no s'ha encetat cap reforma estructural. El pes continua estant en la formació de caràcter individual (vora 1.000 cursos de formació diversos el curs 2025-2026), amb una intensificació de l'aposta per les mentories docents de diferents formats i continguts, si bé la majoria de les quals tenen una visió o perspectiva de centre. Podem destacar:

- Mentories del programa Florence (amb un pressupost previst de 2,5 milions d'euros per al període 2024-2025, 2025-2026 i 2026-2027). El programa ofereix suport i mentoria especialitzada a prop de 200 centres públics; amb formació, assessorament i referent de centre en matemàtiques (Departament d'Educació i Formació Professional, 2024c).
- Acompanyament i mentoria per a centres amb resultats mitjans-baixos en llengües i matemàtiques (930.000 euros, de 2025 a 2028). Es defineix un programa específic d'acompanyament i mentoria per a 170 centres amb resultats mitjans-baixos en llengües i matemàtiques; amb suport metodològic, planificació d'actuacions de millora i revisió de resultats.
- Implementació del programa temporal de mentories PCMAT (5 milions d'euros; anys 2025 i 2026). Desplega 80 assessors tècnics docents com a mentors per impulsar la introducció del pensament computacional en matemàtiques a educació infantil i primària; amb formació, visites a centres i suport pràctic als mestres.
- Ampliació del programa Mentories 4.0 (8,3 milions d'euros; anys 2025 i 2026). Es dona continuïtat al desplegament de mentors i mentores que assessoren els centres en matèria d'innovacions digitals i ecosistemes d'aprenentatge.

Gestionar, endreçar i avaluar: contribueixen a la millora?

En diverses declaracions i pronunciaments de la conselleria a l'inici del mandat, es va expressar el compromís del Departament d'endreçar la gestió i donar estabilitat a la seva acció, evitant els «excessos» programàtics de diverses direccions generals. Aquesta opció implicava una aposta per la racionalització dels processos administratius i organitzatius del mateix sistema, articulada en paral·lel amb el reforç de l'avaluació. En un context de pròrroga pressupostària, aquestes línies d'actuació podrien contribuir a millorar els resultats, encara que l'impacte depengui de com

es despleguen. En el balanç general, la situació és matisada: s'han produït avenços destacables, amb processos de millora en marxa, alhora que manquen resultats i efectes visibles de les accions dutes a terme. Aquesta valoració es pot exemplificar en dues línies d'acció concretes: el pla de desburocratització i l'impuls de l'avaluació de polítiques.

Racionalització i aprimament de la burocràcia: n'hi ha prou a eliminar processos i tràmits?

Docents, direccions de centre i responsables polítics coincideixen a considerar l'excés de burocràcia com un «mal» endèmic de l'administració educativa, que afecta la seva relació amb els centres. Això es tradueix, en els centres, en una demanda històrica de reduir la càrrega burocràtica que limita les seves funcions en el terreny directiu i docent. En efecte, docents i equips directius han denunciat reiteradament l'excés de burocràcia que els dificulta poder centrar-se en la seva funció educativa. Aquest problema i aquesta denúncia ja es posaven de manifest en l'informe TALIS-Catalunya i han format part de les reivindicacions que han plantejat els sindicats de mestres en les mobilitzacions de finals del curs 2025-2026. Alhora, la recerca mostra que aquesta problemàtica és especialment punyent en els centres de més complexitat (Ferrer-Esteban *et al.*, 2025).

Per donar resposta a aquesta situació, el Departament va aprovar el 2025 el **Pla de rescat 2026-2030** (2025g), amb un pressupost de 60 milions d'euros per a tot el període. I recentment, el mes de març de 2026, ha aprovat el denominat **Pla de desburocratització 2026-2028** (2026d), que concreta i executa l'anterior, i que situa objectius a curt termini com ara: concentrar tots els formularis que omplen els centres al llarg del curs en només 3 enquestes anuals en forma d'òmnibus (una per trimestre); fer més breus i funcionals els documents pedagògics; facilitar la recuperació de les dades d'ajuts de menjador d'un curs a l'altre; simplificar els projectes d'innovació (actualment n'hi ha 27 de diferents).

Pla de rescat 2026–2030, per a la desburocratització del sistema educatiu

El Pla s'emmarca en la necessitat d'afrontar els canvis normatius i tecnològics produïts entre 2020 i 2025 i de modernitzar els sistemes de gestió del Departament. El diagnòstic previ va identificar diversos problemes estructurals: l'obsolescència de les infraestructures tecnològiques, la manca d'inversió i de personal qualificat, dificultats de coordinació entre l'àrea TIC i els diferents actors del sistema educatiu, i un augment de queixes relacionades amb la càrrega administrativa i el funcionament dels sistemes d'informació.

L'objectiu general del pla és desplegar serveis digitals avançats i accessibles que responguin millor a les necessitats de la comunitat educativa. Entre els objectius específics destaquen la definició d'una estratègia global de transformació digital, l'impuls d'un canvi cultural orientat a l'eficiència dels processos, la incorporació de models organitzatius innovadors, l'atracció i retenció de talent qualificat i l'ús d'indicadors per avaluar i ajustar les actuacions.

Pel que fa a les mesures, el Pla preveu principalment la reducció de la càrrega administrativa dels centres i del professorat, el desenvolupament d'un portal únic de serveis digitals («La Meva Educació») que integri informació i recursos per a alumnat, famílies i centres, i la simplificació dels procediments vinculats a la gestió curricular i l'avaluació. També inclou la millora dels sistemes d'informació per reforçar les polítiques d'equitat —mitjançant l'evolució del registre d'alumnes (RALC) cap a un sistema més integral i el reforç del registre de violències (REVA)—, així com actuacions orientades a millorar les competències digitals del personal i preservar el coneixement organitzatiu. El Pla preveu igualment identificar tecnologies emergents que permetin millorar els processos administratius.

Caldrà veure quin abast real i quin impacte tenen finalment aquestes mesures en la reducció significativa d'un problema que afecta de manera quotidiana els equips directius i el professorat dels centres. Tot i que les iniciatives de racionalització de sistemes d'informació i de rendició de comptes són necessàries de cara a alleugerir el pes administratiu i organitzatiu que suporten els centres, poden quedar curtes si no s'acompanyen de dues apostes: d'una banda, l'increment d'hores de recursos

humans als centres per a tasques de gestió i administració; i, de l'altra, la intensificació dels suports i recursos de facilitació de la gestió administrativa en els centres de més complexitat, precisament aquells que viuen aquesta problemàtica més fortament.

Promoció de l'avaluació educativa. L'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació i el conveni amb Ivàlua: quin ha de ser el següent pas?

L'abril de 2025 s'activa l'**Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació** (APE). L'APE és l'organisme públic encarregat de promoure l'avaluació independent del sistema educatiu català i l'anàlisi prospectiva de les seves necessitats futures. La seva missió és contribuir a la millora de les polítiques educatives, proporcionant informació rigorosa i criteris tècnics que donin suport a la presa de decisions i a la qualitat del sistema educatiu.

L'Agència d'avaluació i prospectiva de l'Educació: constitució i posada en marxa

La creació de l'Agència estava prevista a la Llei d'Educació de Catalunya (LEC, 12/2009) i el seu funcionament quedava regulat pel Decret 177/2010, reactivat l'abril de 2025. L'organisme substitueix l'antic Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu i s'ha dissenyat amb una estructura orientada a reforçar la seva autonomia, transparència i capacitat tècnica. L'organigrama inclou la Presidència i la Direcció, així com diversos òrgans col·legiats: el Consell Rector, el Comitè Científic i la Comissió de Control.

Entre les seves funcions principals hi ha l'avaluació del sistema educatiu no universitari, incloent-hi l'anàlisi dels resultats acadèmics, l'equitat i l'eficàcia de les polítiques educatives. També desenvolupa tasques de prospectiva educativa, recerca i generació de coneixement mitjançant estudis i informes, així com la difusió dels resultats entre la comunitat educativa i la societat. A més, l'Agència exerceix funcions d'assessorament al DEFP, col·labora amb institucions nacionals i internacionals i vetlla per la qualitat i la transparència dels processos d'avaluació.

En l'àmbit operatiu, l'Agència és responsable de diverses avaluacions del sistema educatiu, com ara les avaluacions de diagnòstic, les avaluacions de final d'etapa, les proves d'expressió oral i la participació de Catalunya en avaluacions internacionals promogudes per organismes internacionals.

El Marc per a la Millora de la Llengua i les Matemàtiques assigna a l'APE un pressupost de 13.131.648 euros per al període 2025-2028 (Departament d'Educació i Formació Professional, 2025a).

Actualment, l'Agència es troba en fase d'articulació institucional i desplegament de funcions, encara molt centrada en el vessant de l'avaluació competencial dels alumnes, i menys en l'avaluació de polítiques i en l'apartat prospectiu. En el moment d'escriure aquestes pàgines comencen a estructurar-se els seus equips de dades i de projectes. També caldrà veure en quina mesura el desenvolupament de l'APE es produeix en condicions d'autonomia tècnica i operativa real en el plantejament i execució de les seves tasques d'avaluació de resultats, instruments i polítiques.

En l'àmbit de l'avaluació i la transferència de coneixement, cal també fer referència a l'**addenda al contracte programa d'Ivàlua** amb el Departament per als anys 2024-2026 publicada l'agost de 2024. Durant aquest període Ivàlua es compromet a desenvolupar un conjunt d'avaluacions, assessoraments i sessions de transferència de coneixement en col·laboració amb el DEFP, que hi aporta un pressupost d'1.462.896 euros per al conjunt del període (Departament d'Economia i Finances i Ivàlua, 2024).

Entre els projectes que Ivàlua ha desenvolupat (o és previst que desenvolupi) en el marc d'aquest acord, destaquen les avaluacions de les següents actuacions departamentals: Pla d'educació digital de Catalunya; Pla Les escoles lliures de violències; Usos dels dispositius digitals als centres; Previsió de necessitats de personal educatiu; Florence; Plans educatius d'entorn; Programa d'innovació educativa d'Enfocament Restauratiu Global; Jornada escolar; Programa Sensei.¹⁶

16. Vegeu <https://ivalua.cat/ca/educacio>

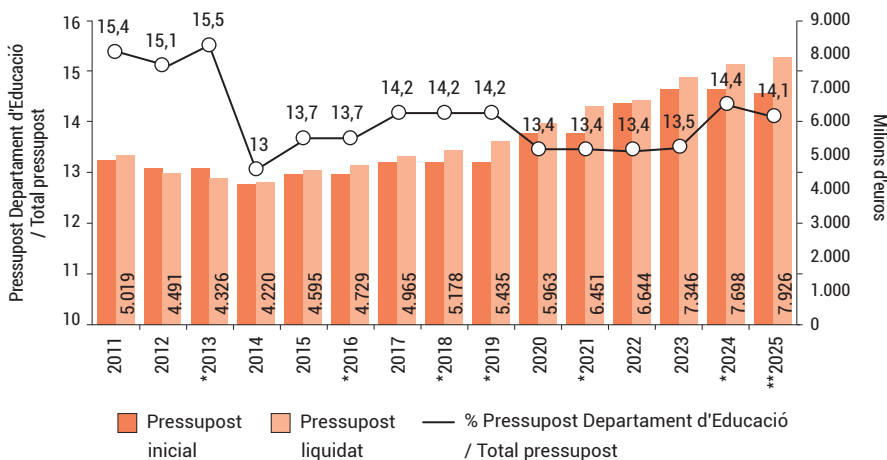
Millorar els resultats a cop de pròrroga pressupostària?

Parlem en aquest apartat de les dificultats de fer noves apostes polítiques i inversions potents, estratègiques i consolidables sense els pressupostos adequats. Sense anar més lluny, la situació de pressupost prorrogat des de 2023 és insòlita.

Certament, els anys previs a 2023 veníem d'uns exercicis d'expansió pressupostària. Només en els tres anys post-COVID (2020-2023) el pressupost executat del Departament s'havia incrementat en un 23%. Tanmateix, segons mostraven dades de l'Anuari de l'Educació 2024, alguns indicadors d'inversió tan rellevants com la despesa pública per estudiant no universitari (5.465 euros l'any 2023) amb prou feines se situaven als nivells de 2009 (León i Albaigés, 2024).

GRÀFIC 3

Evució del pressupost del Departament d'Educació (inicial i liquidat), en milions d'euros (preus corrents) i com a percentatge del pressupost total de la Generalitat. Anys 2011-2025

*Pressupostos prorrogats.

** Dades a desembre 2025 (no consolidades).

Font: Idescat i Departament d'Economia i Finances.

Si ens fixem en els anys 2024 i 2025, observem com el pes del pressupost educatiu respecte del conjunt del pressupost de la Generalitat se situa per sobre del 14%, cosa que representa un increment rellevant, d'entre 0,6 i 1 punt percentual, respecte al període immediatament anterior (2020-2023). Pel que fa a la quantia, es constata com el pressupost liquidat supera sempre l'inicial (prorrogat des de 2023), principalment per l'execució de modificacions de crèdit (retencions, transferències, incorporacions, generacions i suplementes) que augmenten l'import total a disposar.

La centralitat del capítol de personal enfront de la residualitat de beques i serveis complementaris

Des del punt de vista del destí de la despesa, ja hem fet referència al pressupost assignat a plans i intervencions d'una rellevància especial en aquest mandat, alguns en línia de continuïtat o reforç amb l'iniciat per l'anterior Govern, d'altres relacionats amb apostes més específiques de l'actual DEFP.

TAULA 5

Programes destacats de l'actual DEFP. Període i pressupost previst

	PRESSUPOST	PERÍODE
Encàrrec d'un full de ruta de millora a l'OCDE	1,5 M€ *	2025 a 2028
Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques	129,3 M€	2025 a 2028
Escola inclusiva	230,5 M€	2025-2026
Aules d'acollida	86 M€	2025-2026
Zones educatives	4 M€ *	2025 a 2028
PMOE - PROA+	13,32 M€	2024-2025
Plans Educatius d'Entorn	10,3 M€	2024-2025
Motxilles econòmiques	83,2 M€	2025-2026
Concertada (increment recursos)	391 M€	2026 a 2030
Pla de digitalització responsable	(sense pressupost)	

	PRESSUPOST	PERÍODE
Educació 0-3 (increment recursos)	16 M€	2025-2026
Pla contra l'AEP	(sense pressupost)	
FP	285,4 M€	2025 a 2028
Estabilització de plantilles	(sense pressupost)	
Sensei (residència)	16,9 M€ *	2025 a 2028
Programa Florence	2,5 M€	2025 a 2028
Acompanyament i mentoria per a centres amb resultats mitjans-baixos en llengües i matemàtiques	930.000 € *	2025 a 2028
Implementació del programa temporal de mentorïes PCMAT	5 M€ *	2025 i 2026
Ampliació del programa Mentorïes 4.0	8,3 M€ *	2025 i 2026
Programa temporal de suport intensiu a les matemàtiques	23,3 M€ *	2025 i 2026
Pla de rescat 2026-2030	53 M€	2026 a 2030
Agència d'avaluació i prospectiva de l'Educació	13,1 M€ *	2025 a 2028

Font: elaboració pròpia a partir d'informacions del DEFP (vegeu apartats anteriors).

Ara bé, des del punt de vista dels grans **capítols del marc pressupostari**,¹⁷ el que sobretot destaca és la centralitat de la despesa en personal (principalment docent). Aquesta centralitat és quelcom consubstancial a l'estructura del pressupost del Departament, amb petites variacions al llarg dels anys, i s'ha mantingut en els dos darrers exercicis, 2024 i 2025.

En efecte, el denominat capítol 1, de personal, destinat a mantenir i dimensionar les plantilles docents i no docents, representa prop d'un 63% del conjunt del pressupost executat del Departament d'Educació des de 2017.¹⁸ Aquesta centralitat segueix sent el patró els anys 2024 i 2025, amb un 62,9% i 62,7%, respectivament.

17. Vegeu els informes d'execució pressupostària a <https://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/seguiment-control-finances/execucio-pressupostaria/>

18. Any a partir del qual els informes mensuals d'execució (IME) de la Generalitat de Catalunya desglossen les dades departamentals en capítols comparables.

El pes del capítol de personal queda molt per sobre de la partida de transferències corrents, principalment destinades als centres de la xarxa pública i concertada, al suport a l'escolarització i a mesures d'equitat i inclusió (com les beques menjador, els ajuts al transport o els plans d'entorn). Aquesta partida es consolida al voltant del 29% del total executat el 2024 i 2025.

I encara més lluny queden les despeses corrents en béns i serveis, així com en inversions, les quals s'orienten al funcionament dels centres i a les infraestructures educatives, incloent-hi l'ampliació i renovació d'equipaments, que representen al voltant del 5,8% del pressupost total els darrers dos anys.

Vist des de la **divisió per funcions dels pressupostos educatius**, queda palès que la major part de la despesa, el 91% de l'executat els anys 2024 i 2025, es concentra en el programa 421 «Educació general», una partida àmplia (i no desglossada en els documents públics) que agrupa l'escolarització obligatòria i postobligatòria no universitària (infantil, primària, ESO, batxillerat, FP i educació d'adults) i que és fortament intensiva quant a despesa en personal.

En conjunt, la centralitat del capítol 1 (personal) en els pressupostos educatius és necessària, entenent que bona part dels serveis, suports i mesures educatives (ordinaris i extraordinaris) són proveïts per professionals, docents o no docents. Per tant, no és cert que aquesta centralitat representi un límit a la possibilitat de fer política educativa.

Ara bé, en el marc d'un pressupost contingut, el manteniment de la centralitat d'aquesta partida reflecteix determinades limitacions en actuacions que són clau en la lluita contra les desigualtats educatives i la millora dels aprenentatges. Programes que quedarien funcionalment en els apartats de beques i ajuts a l'estudi (com ara les motxilles econòmiques o les beques menjador), serveis complementaris a l'educació (com el PMOE o els PEE) o formació del personal docent (programes com

mentories docents o d'acompanyament del professorat novell-Sensei). Si ens fixem, per exemple, en el pes de la partida de beques i ajuts a l'estudi, aquesta ha representat poc més d'un 2% del conjunt del pressupost executat en els darrers exercicis.

Les modificacions de crèdit ajuden, però no faciliten la planificació d'apostes polítiques

Cal dir que les modificacions de crèdit han permès incrementar substancialment els pressupostos inicials de 2024 i 2025, ambdós en pròrroga des del 2023. En el cas de l'exercici 2024, el pressupost inicial prorrogat (de 6.960,4 milions d'euros) s'incrementa en 1.044,4 milions d'euros, de manera que queda un pressupost definitiu disponible de 8.004,9 milions d'euros, del qual se n'acaba executant el 96,2%. L'any 2025 es registra un pressupost inicial prorrogat de 6.838,9 milions i un increment acumulat de 1.361,3 milions, situant el pressupost definitiu en 8.200,1 milions d'euros, del qual es va executar el 96,7%. D'aquesta manera, les modificacions de crèdit han permès incrementar els pressupostos de 2024 i 2025 un 15% i un 20%, respectivament.

Mentre que el pressupost de 2024 es va executar íntegrament mitjançant la pròrroga i les modificacions de crèdit dins del marc pressupostari ordinari, el de 2025 incorpora, a més, el suport normatiu del Decret llei 13/2025, que habilita determinades actuacions amb impacte econòmic en un context de pròrroga (Generalitat de Catalunya, 2025).

Han servit principalment per donar resposta a les necessitats de sosteniment del sistema (costos de personal, funcionament dels centres i concerts) així com a compromisos fermes per a millores concretes, algunes de les quals amb un caràcter incremental (com les motxilles econòmiques, l'augment de places gratuïtes a I2 o l'impuls de l'FP).

El Decret Llei 13/2025 com a via d'ampliació pressupostària

El Decret Llei 13/2025 es va presentar com a resposta urgent a un context de pròrroga pressupostària i a necessitats que havien de ser resoltes immediatament, abans que comencés el curs 2025-2026. El decret llei inclou tres mesures amb impacte educatiu concret (Generalitat de Catalunya, 2025).

- En primer lloc, modifica els articles 164 i 165 de la LEC per habilitar la col·laboració operativa i financera amb els ajuntaments en reformes i adequació d'equipaments escolars, així com per facilitar l'ús social i educatiu dels centres fora de l'horari lectiu mitjançant acords amb ens locals i entitats socials.
- En segon lloc, actualitza el finançament del primer cicle d'educació infantil, i n'incrementa la dotació per plaça d'I2 fins als 1.800 € anuals a partir del curs 2025-2026, amb un calendari de desplegament per quadrimestres.
- Finalment, estableix una base legal estable per concertar els Programes de formació i inserció (PFI) i els dispositius de Noves Oportunitats Educatives per a joves que no han completat l'ESO, substituint el model de subvencions anuals per un règim de concertació educativa.

En conjunt, les ampliacions pressupostàries dels exercicis 2024 i 2025 han servit per:

- Sostenir el nucli del sistema (personal i funcionament), facilitant la cobertura de retribucions, ampliacions de plantilla i increments salarials, així com el pagament dels concerts educatius. Això són transferències i despeses de personal.
- Donar sortida a compromisos fermes amb determinades polítiques de millora, algunes de les quals amb un caràcter incremental (com les motxilles econòmiques, la gratuïtat de l'I2, l'impuls de l'FP, les beques menjador o la digitalització). Tot això es canalitza a través de transferències, fons extraordinaris i execució de fons finalistes europeus.

Sigui com sigui, i malgrat la magnitud considerable dels increments que s'han assolit mitjançant els suplementos de crèdit, aquests no deixen de ser un mecanisme conjuntural, de resolució de necessitats immediates d'execució de despesa. En el millor dels casos, permeten reorientar determinades opcions de política educativa per ajustar-se a objectius prioritaris i necessitats de millora, però sempre en el més curt termini. Si entenem la lluita contra les desigualtats educatives com un d'aquests objectius i necessitats, d'aquí es desprèn que sense pressupost (només amb ampliacions de crèdit) es poden executar accions i programes temporals prèviament compromesos, però clarament es dificulta la planificació estratègica d'una agenda ambiciosa compromesa amb el repte de millorar els resultats educatius de forma sostinguda i en tots els col·lectius d'alumnes.

Conclusió: millorar resultats sense apostes polítiques ambicioses amb perspectiva d'equitat?

Millorar els resultats educatius del conjunt de l'alumnat, i fer-ho de forma sostinguda, ha estat i encara és objectiu prioritari de l'acció de l'actual Govern. Alhora, no és només el Govern qui defensa aquesta prioritat. Hi aposten els ajuntaments quan destinen recursos a programes d'orientació o suport educatiu; els docents en el seu dia a dia i quan es mobilitzen per reclamar més recursos per als centres; les famílies quan reclamen més qualitat i més equitat a l'educació; els alumnes quan mantenen l'interès per aprendre i la tensió davant unes i altres proves d'avaluació. És a dir, la millora educativa és una prioritat compartida per amplis sectors de la societat, que llavors jutgen la política educativa d'acord amb la capacitat que aquesta mostri per assolir-la. I el principal actor responsable d'impulsar i invertir en polítiques educatives al nostre país és el DEFP.

En aquest capítol, ens hem preguntat, està el Departament fent les apostes i desenvolupant les polítiques que han de fer possible, a curt, mitjà o llarg termini, l'acompliment d'aquest repte majúscul que és millorar els resultats d'aprenentatge d'un país? O dit altrament, està assentant unes bases polítiques sòlides per fer-ho possible en un futur més o menys immediat? Ara, si parem atenció al temps des que va començar aquest mandat, la resposta és «encara no». Més matisadament, com resumim més avall, aquelles polítiques amb potencial contrastat per afrontar aquest repte es troben encara marcadament infradesenvolupades.

L'Anuari de l'any vinent (2027) analitzarà els resultats que els alumnes i els centres, d'un perfil i de l'altre, obtinguin en les proves internacionals i nacionals que estan tenint lloc o es publicaran aquest any 2026. Tot apunta, però, que serà difícil trobar-hi millores significatives en els principals indicadors d'aprenentatge que s'extreguin d'aquestes proves.

Hem sostingut en aquest capítol que el desafiament de millorar els resultats educatius d'un país difícilment serà realitzable sense una política educativa que esmerci tots els esforços en la lluita contra les desigualtats educatives que actualment existeixen entre alumnes, centres i territoris. Una política basada en quatre grans envits:

- Una política amb clara perspectiva d'equitat, en el suport als aprenentatges i a l'hora de garantir l'accés a recursos educatius especialment valuosos. Hem revisat diferents programes destinats a intensificar el suport educatiu i l'acompanyament que reben els alumnes i els centres amb més marge de millora en les competències bàsiques. Bona part d'aquestes intervencions formen part del Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques 2025-2028. Però també hem constatat, amb referència a l'any 2025, que el pressupost que aquestes intervencions tenen assignat en el Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques (Departament d'Educació i FP, 2025a) representa un percentatge força insignificant del total del pressupost del Departament (0,2%).

Ahora, aquells altres programes que podrien tenir un impacte rellevant en la reducció de les desigualtats en les condicions d'educabilitat d'infants i adolescents, o no tenen una mirada específica en clau d'equitat (cas de l'aposta per la gratuïtat a l'I2 o el pla de digitalització responsable), o tenen mancances de disseny o planificació (Pla d'acció contra l'abandonament escolar prematur o les Zones educatives), o no disposen de prou recursos (PMOE - PROA+, els PEE o l'escola inclusiva).

Cal una aposta ambiciosa per reforçar la perspectiva d'equitat d'aquest conjunt de mesures i per dotar-les de prou recursos. Camins com els que han traçat algunes iniciatives com ara les motxilles econòmiques (quan s'actualitzi l'import per als centres públics) o la política decidida d'impuls de l'FP poden servir de pauta del tipus d'ambició que requereix una acció de govern compromesa amb la igualació d'oportunitats.

- Una política que tingui o aconseguixi tenir el suport dels principals actors de la comunitat educativa. Molt especialment, és necessari donar més robustesa a aquells programes i estratègies adreçats a millorar les condicions en què el professorat exerceix diàriament la seva professió a escoles i instituts. Això suposa garantir que els centres disposin de recursos ajustats a les seves necessitats —principalment dotacions docents, però també professionals d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives específiques—; reduir la segregació, causant de bona part dels desequilibris en les condicions d'escolarització d'alumnes i docents; promoure una estabilització de places que no vagi en detriment de la consolidació de projectes; oferir una formació docent estimulante i útil davant els reptes reals dels docents i els centres educatius; aprimar realment la burocràcia que ocupa una part important de la jornada laboral dels mestres i, sobretot, dels equips directius; i garantir unes condicions salarials que es corresponguin amb les responsabilitats que actualment afronten els professionals de l'educació.

Hem tingut ocasió de constatar com el Govern ha fet passos destacables en bona part d'aquestes línies d'actuació: Pla de desburocratització, compromís de millores salarials, continuació del Pacte contra la segregació, mentories i acompanyaments específics a docents i centres, entre d'altres. Però el camí a recórrer és llarg, i l'escenari de tensionament i mobilitzacions docents en què ens trobem en el moment d'elaborar aquest capítol indica que el recorregut no serà fàcil.

- De forma general, cal una política educativa que no només superi l'infrafinançament estructural de l'educació al nostre país (que en indicadors clau de despesa es troba als nivells de 2009), sinó que permeti guanyar eficiència en l'esforç financer. És a dir, una política que incrementi la inversió pública en educació i que adreci la inversió a aquells programes que tinguin més capacitat d'impacte en la seva millora. Segons hem defensat aquí i en Anuaris anteriors, si els increments pressupostaris que s'han produït els darrers anys no s'han traduït en millores destacables pel que fa a benestar i aprenentatge de l'alumnat és, en bona part, perquè s'han traduït en polítiques lineals, no equitatives, d'assignació de recursos.

Parlem, doncs, de la necessitat d'invertir més i millor en educació. Això implica poder planificar bé, a curt i mitjà termini, com seqüenciar la prioritització dels esforços d'inversió, com desenvolupar i combinar unes i altres estratègies programàtiques amb vista a l'assoliment d'uns objectius de millora certament complexos. I això és ben difícil d'aconseguir a cop de pròrroga pressupostària i modificacions conjunturals de crèdit.

Més que un simple dèficit de capacitat o esforç de gestió, la pròrroga pressupostària revela els límits de governar en minoria en un escenari de fragmentació parlamentària. Això no eximeix el Govern de la responsabilitat sobre les seves prioritats, però ajuda a comprendre per què moltes polítiques quotidianes queden condicionades

per la lògica de la negociació, la validació de decrets i els crèdits suplementaris, enlloc de basar-se en marcs pressupostaris estables.

- Finalment, cal que les polítiques siguin avaluable i s'avaluïn. Millorar les condicions d'avaluabilitat dels plans i els programes educatius és essencial per garantir que l'acció pública no només s'anuncia i es desplega, sinó que se'n contrasta la implementació i els resultats. Incorporar l'avaluació des del disseny permetrà conèixer millor què funciona, en relació amb quins objectius, per a quins col·lectius i en quines condicions. Això exigeix definir amb claredat els objectius —tant generals com operatius—, concretar les accions i els recursos previstos, i establir indicadors de seguiment i fites de resultats que permetin no només mesurar impactes, sinó també entendre el context en què aquests es produeixen.

Avaluar sistemàticament les polítiques educatives en facilita la millora contínua i endreça l'articulació d'iniciatives que poden perseguir objectius similars, fet que contribueix a incrementar-ne l'impacte i l'eficiència. Alhora, reforça la transparència i promou una cultura de l'avaluació, en què la rendició de comptes i l'aprenentatge institucional esdevenen centrals.

La manca de condicions d'avaluabilitat ha estat un dèficit històric en l'àmbit de les polítiques educatives, que encara es fa evident en algunes de les actuacions més significades del nou mandat —com el Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques, el Pla de digitalització responsable, el Pla d'acció contra l'abandonament escolar prematur, les motxilles econòmiques o bona part dels recursos d'educació inclusiva—, sovint mancades d'una definició prou precisa dels seus components clau per ser avaluades de manera rigorosa. L'altra cara de la moneda la tenim en l'aposta incipient del Govern pel foment de la pràctica avaluativa, una aposta que troba reflex en els encàrrecs realitzats a Ivàlua per part del Departament o en l'activació de l'Agència d'avaluació i prospectiva de l'educació.

Bibliografia

- AGÈNCIA PÚBLICA DE FORMACIÓ I QUALIFICACIÓ PROFESSIONALS DE CATALUNYA [APFQPC] (2025). *V Pla general del sistema de formació i qualificació professionals de Catalunya (2025-2028)*. <https://fp.gencat.cat/ca/sistema-fpcat/v-pla-general-del-sistema-fpcat-2025-2028/>.
- BLASCO, J. (2026). Lliçons d'un programa per fer l'escola més equitativa: el cas del PMOE - PROA. A M.A. Alegre i F. Pedró (dirs.), *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2026*. Barcelona: Fundació Bofill.
- BONAL, X. i TARABINI, A. (DIRS.) (2010). *Ser pobre en la escuela: Habitus de pobreza y condiciones de educabilidad*. Madrid: Miño y Dávila Editores.
- COLL, C. i ALBAIGÉS, B. (2020). *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2020*. Col·l. Polítiques 88. Barcelona: Fundació Bofill.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2024A). *Pla d'acció departamental. XV legislatura, 2024-2028*. https://govern.cat/govern/docs/EDF_PD.pdf.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2024B). «El Govern aprova destinar més de 10 milions d'euros a desplegar els Plans Educatius d'Entorn el curs 2024-2025». <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/635382/govern-aprova-destinar-mes-10-milions-euros-desplegar-plans-educatius-entorn-curs-2024-2025.com>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2024C). *Acord GOV/89/2024, de 24 d'abril, pel qual es crea el Programa temporal Florence per a la millora de la competència matemàtica de l'alumnat de l'educació bàsica*. https://projectes.xtec.cat/nou-curriculum/wp-content/uploads/usu2072/2024/05/acord_govern_programa_florence.pdf.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2025A). *Marc per a la millora de la llengua i les matemàtiques*. <https://govern.cat/govern/docs/2025/05/15/11/21/233c8f1e-ce63-42b1-b5b3-693f528e3196.pdf>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2025B). «Creix la inversió en l'escola inclusiva, amb un pressupost de 230,5M€ per aquest curs». <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/778236/creix-inversio-lescola-inclusiva-pressupost-230-5m-aquest-curs>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2025C). *Pla digitalització responsable. Conclusions de la Comissió de Digitalització i educació i dels informes d'Ivàlua*. <https://govern.cat/govern/docs/Dossier %20adjunt %20 mesures %20Pla %20digitalitzaci %C3 %B3 %20responsable.pdf>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2025D). *Inici del curs escolar 2025-2026*. <https://govern.cat/govern/docs/Dossier %20inici %20 de %20curs %202025-2026.pdf>.

- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2025E). *Pla d'acció contra l'abandonament escolar prematur*. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/documents-tecnics/pla-contrabandonament-escolar-prematur/pla-contrabandonament-escolar-prematur.pdf>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2025F). «El Govern assigna 81.479 places de formació professional, una xifra rècord». <https://govern.cat/gov/prosperitat-compartida/733032/govern-assigna-81479-places-formacio-professional-xifra-record>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2025G). *Acord GOV/295/2025, de 16 de desembre, pel qual s'aprova el Pla de rescat 2026-2030 del Departament d'Educació i Formació Professional, per millorar el Servei d'Educació de Catalunya a través de la simplificació administrativa, la digitalització i la gestió basada en dades*. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEA-DOP/PDF/9566/2125672.pdf>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2026A). «Creixen les aules d'acollida a Catalunya, i ja en són 1.635». <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/780436/creixen-aules-dacollida-catalunya-ja-son-1635>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2026B). «President Illa: Avui dotem l'escola concertada dels recursos que necessita per seguir desenvolupant una tasca bona per al país». <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/799605/president-illa-avui-dotem-lescola-concertada-dels-recursos-que-necessita-seguir-desenvolupant-tasca-bona-al-pais>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2026C) «El Departament d'Educació i Formació Professional proposa ampliar les places perfilades d'acord amb els projectes educatius dels centres». <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/785400/departament-deducacio-formacio-professional-proposa-ampliar-places-perfilades-dacord-projectes-educatius-dels-centres>.
- DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL (2026D). *Pla de desburocratització dels centres educatius (2026-2028)*. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/noticies/novetats/novetats2026/20260326-annex-pladesburocratitzacio-2026-2028.pdf>.
- DEPARTAMENT D'ECONOMIA I FINANCES I IVALUA (2024). *Contracte programa entre l'Administració de la Generalitat de Catalunya, mitjançant el Departament d'Economia i Finances, i el Consorci Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua) per al període 2025-2028*. https://ivalua.cat/sites/default/files/2025-01/contracte_programa_ivalua_gov_23_12_24_signed.pdf.

- DIARI ARA (2025, 7 de març). «Catalunya tindrà concurs de trasllats de docents cada any». https://www.ara.cat/societat/educacio/catalunya-tindra-concurs-trasllats-docents-any_1_5306271.html.
- CV-INE (2025). https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176807&menu=resultados&idp=1254735976608
- FERRER-ESTEBAN, G., MOSCHETTI, M. C., PAGÈS, M., QUILABERT, E. i VERGER, A. (2025). *Millora educativa en entorns vulnerables. Com els centres de més complexitat afronten el repte dels resultats, l'avaluació i l'equitat*. Informes Breus 77, Fundació Bofill.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2025, 2 DE JULIOL). *Decret llei 13/2025, d'1 de juliol, pel qual s'adopten mesures urgents en matèria d'escolarització a partir del curs 2025-2026*. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 9445. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/9445/2097065.pdf>.
- LEÓN, M. i ALBAIGÈS, B. (2024). *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2024*. Col·l. Polítiques 94. Fundació Bofill.
- MARTÍNEZ, M. i MARÍN, A. (2019). De la formació inicial a la professió docent: la inducció a la docència. A J. Riera (dir.) *Reptes de l'educació a Catalunya. Anuari 2018*. Col·l. Polítiques 86, Fundació Bofill.
- MINISTERI D'EDUCACIÓ, FORMACIÓ PROFESSIONAL I ESPORTS (2024). *ICILS 2023. Estudio Internacional sobre Competencia Digital. Informe espanyol*. <https://www.educacionfpydeportes.gob.es/dam/jcr:b1d41d1f-54ff-443e-a93f-4b63e242b3ba/informe-icils-2023.pdf>.
- NAVARRO, L. i MAYORDOMO, E. (2024). L'escola bressol a Catalunya, entre la universalitat i la gratuïtat. A M. León i B. Albaigès. *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2024*. Col·l. Polítiques 94. Fundació Bofill.
- PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA [PSC] (2024, abril). *Programa electoral: Eleccions al Parlament de Catalunya, 12 de maig de 2024*. <https://www.socialistes.cat/wp-content/uploads/2024/04/Programa-electoral-PSC-Eleccions-12-maig-2024.pdf>.
- PEREDA, O. (2025, 20 d'octubre) «Més de 325.000 alumnes amb necessitats educatives específiques no reben el suport necessari a Catalunya». *El Periódico*. <https://www.elperiodico.cat/ca/societat/20251020/families-catalunya-denuncien-falta-recursos-educacio-inclusiva-falta-suport-necessitats-educatives-122804026>.
- SAMPER, S. (2026). *Les zones educatives a Catalunya. Una proposta d'implementació*. Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya.
- SEGUROLA, M. (2025). *L'escola concertada avui. Propostes per revisar els concerts educatius en clau d'equitat*. Fundació Bofill. <https://fundaciobofill.cat/publi>

cacions/lescola-concertada-avui-propostes-per-revisar-els-concerts-educatius-en-clau-dequitat.

SÍNDIC DE GREUGES (2023). *La dotació de personal i la gestió d'equips educatius en els centres amb elevada complexitat*. https://www.sindic.cat/site/unitFiles/9079/Informe%20Dotacio%20centres%20elevada%20complexitat_cat_def.pdf.

SÍNDICA DE GREUGES (2025). *L'educació inclusiva a Catalunya. Gener 2025*. https://www.sindic.cat/site/unitFiles/10530/Informe%20educacio%20inclusiva_gener_25_definitiu.pdf.

TARABINI, A. (2022). *Reptes de l'educació a Catalunya. Anuari 2022*. Col·l. Polítiques 91. Fundació Bofill.

VERGER, A., QUILABERT, E. i CASTANY, M. (2026). Zones educatives i millora escolar. Opcions de polítiques per una governança col·laborativa i territorial. A M.A. Alegre i F. Pedró (dirs.) *L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2026*. Fundació Bofill.

L'Anuari de l'Educació porta 20 anys radiografiant el panorama educatiu al nostre país, analitzant l'evolució dels seus indicadors principals i comparant-los internacionalment. Aquesta radiografia ens ha permès, al llarg dels anys, identificar els principals reptes del sistema educatiu i fer propostes per millorar-ne la qualitat i garantir el dret a l'educació de tot l'alumnat.

Les conclusions d'aquest Anuari 2026 assenyalen que l'educació a Catalunya ha entrat en una fase de cronificació de les desigualtats i de mals resultats, i que és ja imperatiu replantejar profundament el sistema i les polítiques educatives. Els greus problemes de finançament, d'ineficiència i de manca de prioritats que arrossega impedeixen, fins i tot, que els importants augments de la despesa pública permetin recuperar els resultats d'anys anteriors.

Miquel Àngel Alegre (cap de projectes d'Equitat.org i expert en polítiques educatives) i Francesc Pedró (catedràtic de polítiques educatives a la Universitat Pompeu Fabra i exresponsable de programes educatius de l'OCDE i la UNESCO) lideren les conclusions i les propostes d'aquest anuari. Ho fan comptant amb la col·laboració de 15 experts, autors dels capítols, i 50 professionals del sector implicats en seminaris de treball.

20 anys
de l'anuari

equitat.org
educació · recerca · acció